

**ZEUGMA SAĞLIK ARAřTIRMALARI
SEMPOZYUMU**
(SÖZEL BİLDİRİ KİTAPÇIĞI)

**HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
GAZİANTEP**

İÇİNDEKİLER

Gaziantep İlinde Dikkat Eksikliği Ve Hiperaktivite Bozukluğu Olan 3-18 Yaş Grubu Çocukların Beslenme Durumlarının Ve E-110 (Sunset Yellow) Katkı Maddesi Bulunan Besinlerin Tüketim Miktarlarının Saptanması.....	37
Determination of The Nutritional Status and The Food Consumption Amounts Containing E-110 (Sunset Yellow) Additive Among Children of 3-18 Age Group with Attention Deficit and Hyperactivity Disorder in Gaziantep Province.....	37
İplik Fabrikası İşçilerinde Mesleki Yorgunluğun Değerlendirilmesi	38
Evaluation of Occupational Fatigue in Yarn Factory Workers	38
Majör Yanıklı Hastalarda Erken Dönem Fizyoterapinin Fibronektin ve Prealbumin Üzerine Etkisi	39
The Effect of Early Physiotherapy on Fibronectin and Prealbumin in Major Burn Patients	39
Üniversite Öğrencilerinin Kampüs İçerisinde Farklı Toplu Beslenme Hizmeti Veren Yerleri Tercih Etme Durumu Ve Bunu Etkileyen Etmenlerin Saptanması	40
Preferences of University Students for Places That Serve Different Catering Services On the Campus and Determining the Factors That Affect Them.....	40
Kız Adölesanlarda Skapula Stabilizasyon Egzersizlerinin Klavikula Hareketliliğine Etkisi.....	41
The Effect of the Scapula Stabilization Exercises on Clavicle Movements in Adolescent Girls.....	41
Vücut Ağırlık Kaybı Programı Uygulanan Aşırı Kilolu ve Obez Kadınlarda Badem Tüketiminin Antropometrik Ölçümler ile Bazı Kan Parametreleri Üzerine Etkisinin Belirlenmesi	42
The Effect of Almonds Consumption on Anthropometric Measurements and Some Blood Parameters in Overweight and Obese Females in a Weight Reduction Program.....	42
İki Farklı Palmar Deri Rezistansı Olan Kişilerde El Becerisinin Karşılaştırılması	43
Comparison of Handicraft in People with Two Different Palmar Skin Resistance	43
Adıyaman İli Gölbaşı İlçesinde Yaşayan Bireylerde Kolorektal Kansere Taraması Tutumlarının Belirlenmesi Ve Gaitada Gizli Kan Taraması	44
Determination of Colorectal Cancer Screening Attitudes and Screening of Fecal Occult Blood in Individuals in Living Gölbaşı District in Adıyaman Province	44
Adölesanlarda Farklı İki Günde Belirlenen Besin Ögesi Alımları ile Sağlıklı Yeme İndeksi ve Diyet Kalite İndeksi Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi.....	45
Determination of Association between Dietary Intakes Determined in Two Non-Consecutive Days, Healthy Eating Index and Diet Quality Index among Adolescents	45
Kemoterapi Alan Meme Kanseri Kadınlarında Aerobik Egzersizlerin Kognitif Fonksiyonlar ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi	46
The Effect of Aerobic Exercise and Walking on Cognitive Functions and Quality of Life in Women Receiving Chemotherapy with Breast Cancer	46
Yaşlı Bireylerde Ayakkabı Uygunluğunun Fonksiyonel Performans Düzeyine ve Dengeye Etkisinin Araştırılması	47
Investigating the effects of Footwear Suitability on functional performance level and balance in elderly	47
Anne ile Yenidoğan Bebeğin Serum D Vitamini Düzeylerinin ve Etkileşimlerinin Belirlenmesi	48
Determination of Serum Vitamin D Status of Mothers and Newborns and Interactions	48
Gebelikte Aile İçi Şiddetin Belirlenmesi.....	49
Determination of Domestic Violence in Pregnancy	49
Kistik Fibrozisli Hastalarda Üst Ekstremiteler Kas Kuvveti ve Endüransı İle Fonksiyonel Kapasite ve Yaşam Kalitesi	50
Upper Extremity Muscle Strength and Functional Capacity, Muscular Endurance and Quality of Life in Cystic Fibrosis Patients .	50
Otistik Bozukluğu Olan Çocukların Beslenme Durumlarının Tanımlanması ve Ailelere Verilen Beslenme Eğitiminin Etkisinin Belirlenmesi	51

Determination of Nutritional Status of Autistic Children and Effect of Nutrition Education of Families.....	51
Fibromiyalji Hastalarında Skapular Stabilizasyon Egzersiz Eğitiminin Postür Ve Ağrı Üzerindeki Etkisi	52
Effect of Scapular Stabilization Exercise Training On Posture and Pain in Fibromyalgia Patients	52
Hafif Şişman ve Şişman Yetişkin Bireylerde Bel-Boy Oranı ile Kardiyovasküler Hastalık Riskinin Belirlenmesi	53
Determination of Waist-Height Ratio with Risk of Cardiovascular Disease in Obese and Overweight Individuals	53
Gaziantep İli ve Çevresinde Yaşayan Adölesan Öğrencilerde Omurga Eğriliklerinin Taranması.....	54
Scanning of Spine Curvatures in Adolescent Students Living in and Around Gaziantep.....	54
Hemodiyaliz Hastalarında Beslenme Eğitiminin Biyokimyasal Parametrelere Etkisi	55
The Effect of Nutrition Education to The Biochemical Parameters in Hemodialysis Patients.....	55
Kalp Ve Damar Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesinde Entübe Hastalarla İletişim Amacıyla Geliştirilen Resimli İletişim Kartlarının Etkinliğinin Belirlenmesi	56
The Determination of the Efficiency of Coloured Communication Cards Used to Communicate with Intubated Patients in Cardiovascular Surgery Intensive Care Unit.....	56
İnsülin Direnci Olan Kadınlarda Diyetteki İki Farklı Karbonhidrat Oranının Biyokimyasal Ve Antropometrik Parametrelere Etkisi	57
The Effect of Two Different Carbohydrate Rates on Biochemical and Anthropometric Parameters in Women with Insulin Resistance	57
Adeziv Kapsüliti Olan Hastalarda Solunum Egzersizlerinin Ağrı Düzeyi, Uyku Ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi	58
The Effect of Abdominal Breathing Exercises on Pain, Sleep and Quality of Life in Patients with Adhesive Capsulitis.....	58
Dişabet Okulunun Dişabetli Bireylerde Öz Etkililik Algısına Etkisi	59
The Effect of Diabetes School on the Perception of Self-Efficacy in Diabetic Individuals	59
Biyolojik Ritimde Uyku Alışkanlıkları İle Beslenme Durumları Ve Antropometrik Ölçümler Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	60
Determination of The Association Between the Biological Rhythms in Sleep Quality and Anthropometric Measurements and Nutritional Status.....	60
Adölesanlarda Obezite Ve Problemler İnternet Kullanımı İlişkinin Belirlenmesi	61
Determination of the Relationship between Obesity and Problem Internet Use in Adolescents	61
Kronik Bel Ağrılı Hastalarda Fasyal Tedavinin Etkinliğinin Araştırılması	62
The Research on the Effect of Fascial Treatment on the Patients with Chronic Back Pain	62

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Gaziantep İlinde Dikkat Eksikliği Ve Hiperaktivite Bozukluğu Olan 3-18 Yaş Grubu Çocukların Beslenme Durumlarının Ve E-110 (Sunset Yellow) Katkı Maddesi Bulunan Besinlerin Tüketim Miktarlarının Saptanması

Saadet Tayşi¹, Mine Yurttagül²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: DEHB olan çocukların beslenme durumlarını saptamak, gıda katkı maddesi E-110 içeren besinlerin tüketim miktarını araştırmak ve gıda katkı maddesi ile ilgili tutumları belirlemek amacıyla yapılmıştır

Yöntem: Çalışmaya 3-18 yaş aralığında DEHB tanısı almış toplam 130 çocuk dahil edilmiştir. Çocukların; antropometrik ölçümleri alınmış ve beden kütle indeksi (BKI) hesaplanmıştır. Beslenme durumunu değerlendirmek ve ambalajlı tüketilen besinlerin içindeki E-110 katkı maddesinin tüketim miktarını saptamak amacı ile 24 saatlik besin tüketim kaydı alınmıştır. Günlük alınan E-110 miktarları ise E-110 içeren besinlerin tüketim miktarları ile Türk Gıda Kodeksi'nde besinlere katılmasına izin verilen en yüksek E-110 miktarları göz önüne alınarak hesaplanmıştır.

Bulgular: Tüm yaş gruplarında posa, potasyum, kalsiyum tüketimi yetersiz olup gereksinen miktarın sırasıyla %51.6-60.6, %34.7-54.3 ve %39.9-88.6'sı karşılanmıştır. Üç yaş grubu demir gereksinmesini karşılarken, 4-6 yaş gereksinimlerinin %77.3'ünü, 7-9 yaş %96.0'sını, 10-13 yaş grubu erkekler %98.8'ini kızlar %72.9'unu, 14-18 yaş grubu ise erkekler %104.5'ini, kızlar %56.0'sını karşılamıştır. Enerji gereksinmesi ise, 3 yaş grubunda %102.6, 4-6 yaş grubunda %81.6, 7-9 yaş grubu %87.5, 10-13 yaş grubu erkeklerde %68.1 kızlarda %66.7, 14-18 yaş grubunda ise erkeklerde %62.4, kızlarda %76.5 oranında karşılanmamıştır. Ailelerin %58.8'i renklendirici gıda katkı maddelerinin tüketiminin DEHB'luğunu etkilediğini düşünmektedir. Ailelerin %27'si DEHB ile ilişkili beslenme bilgisi aldığını belirtmiştir. DEHB olan çocukların ortalama Sunset Yellow (E-110) tüketim miktarları 0.0033 – 0.021 mg/kg arasında hesaplanmıştır. Bu miktarlardaki tüketim ile günlük alınabilir miktar (ADI: 0- 4 mg/kg/gün) aşılmamaktadır

Sonuç: DEHB tanısı almış çocukların yeterli ve dengeli beslenmeleri sağlanmalı, ambalajlı besinlerin etiket bilgileri okunmalı ve DEHB'nu etkileyen yapay renklendiricileri içeren besinlerin tüketiminin azaltılması konusunda aileler ve çocuklar eğitilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB), beslenme, sunset yellow (E-110)

Determination of The Nutritional Status and The Food Consumption Amounts Containing E-110 (Sunset Yellow) Additive Among Children of 3-18 Age Group with Attention Deficit and Hyperactivity Disorder in Gaziantep Province

Purpose: To determine the nutritional status of children with ADHD, to investigate their consumption of foods containing food additive E-110 and to determine the attitude towards food additives.

Methods: A total of 130 children aged 3-18 diagnosed with ADHD included in the study. The children's anthropometric measurements were taken and body mass indexes (BMI) were calculated. In order to evaluate the nutritional status and to determine the consumption amount of the E-110 additive in the packaged consumed foods, 24-hour food consumption record was taken. The daily E-110 amounts were calculated by considering the consumption amounts of foods including E-110 and the highest E-110 amounts allowed to be added to the foods in Turkish Food Codex.

Results: In all age groups, the consumption of fiber, potassium and calcium were inadequate, and the received amounts were 51.6%-60.6%, 34.7%-54.3%, and 39.9%-88.6%, respectively. While three-year-olds met the iron requirements, age group 4-6 years met 77.3%, age group 7-9 years met 96.0%, age group 10-13 years met 98.8% for boys and 72.9% for girls, and boys met 104.5% and girls met 56.0% for age group 14-18 years. As for energy requirement, three-years-olds met 102.6%, age group 4-6 years met 81.6%, age group 7-9 years met 87.5%, age group 10-13 years met 68.1% for boys and 66.7% for girls, and age group 14-18 years met 62.4% for boys and 76.5% for girls. Amongst the families, 58.8% thought that the consumption of coloring food additives affects ADHD. Moreover, 27.0% of the families reported that they received ADHD-related nutrition information. The average amount of E 110 (Sunset Yellow) consumption in children with ADHD is between 0.0033 – 0.021 mg/kg. This amount of consumption does not exceed the acceptable daily intake (ADI: 0-4mg/kg/day).

Conclusion: The families and children should be educated for the information on labels of packaged foods, should reduce the consumption of foods containing artificial colorants that are affecting ADHD and maintain adequate and balanced nutrition.

Keywords: Attention deficit and hyperactivity disorder (ADHD), nutrient, sunset yellow (E-110)

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

İplik Fabrikası İşçilerinde Mesleki Yorgunluğun Değerlendirilmesi

Suzan Havlioğlu¹, Tülay Ortabağ²

¹Harran Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Şanlıurfa

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu çalışmanın amacı vardiya usulü çalışan işçilerde Mesleki Yorgunluk/Tükenmişlik/Toparlanma Ölçeği'nin (The Occupational Fatigue Exhaust Tion/Recovery Scale (OFER) geçerlilik ve güvenilirliğini test etmektir.

Yöntem: Çalışma, Ocak 2018-Şubat 2018 tarihleri arasında Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi'nde 340 kişinin çalıştığı iplik fabrikasında yürütülen metodolojik tipte bir araştırmadır. Çalışmada bizim tarafımızdan oluşturulmuş sosyo-demografik bilgi formu, 2005 yılında Peter C Winwood tarafından geliştirilen The Occupational Fatigue, Exhaustion Recovery scale, (OFER) ve 1989 yılında Krupp ve arkadaşları tarafından geliştirilen Yorgunluk Şiddet Ölçeği (FSS) kullanılmıştır. Veriler araştırmaya katılmayı kabul eden 302 kişi üzerinde yüzyüze görüşme tekniği uygulanarak toplanmıştır. Çalışma için etik kurul onayı, fabrikadan yazılı izin ve katılımcıların sözlü onamları alınmıştır. Verilerin değerlendirmesinde pearson korelasyon ve faktör analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Mesleki Yorgunluk Ölçeği'nin Türkçe sürümünün iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı (cronbach alfa) kronik yorgunluk alt boyutunda 0.85, akut yorgunluk alt boyutunda 0.67 ve toparlanma alt boyutunda 0.68 olarak bulunmuştur. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğinde birinci ve ikinci ölçüm arasında fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Yapı geçerliliği için faktör analizi yapılmış olup tüm maddelerin kendi boyutu ile olan faktör yüklerine denk düşen yol katsayıları 0.600 ile 0.830 arasında bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizine göre toplam varyansın 63.2'si açıklanmaktadır.

Sonuç: Mesleki Yorgunluk Ölçeği vardiya usulü çalışan işçilerde mesleki yorgunluğu değerlendirmede Türkçe için geçerli ve güvenilir olduğu belirlendi. Vardiya usulü çalışanlarda mesleki yorgunluğu belirlemek için bu ölçeğin kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki yorgunluk, vardiya, geçerlilik, güvenilirlik

Evaluation of Occupational Fatigue in Yarn Factory Workers

Purpose: This study aims to conduct the Turkish reliability and validity study of The Occupational Fatigue Exhaustion Recovery Scale (OFER) for determining the occupational fatigue for the shift workers.

Methods: The study is a methodological study conducted in the yarn factory in Sanliurfa Organized Industrial Zone between January 2018 and February 2018 with 340 employees. The socio-demographic information form developed by us, The Occupational Fatigue, Exhaustion Recovery scale, developed by Peter C Winwood (OFER) in 2005 and the Fatigue Severity Scale (FSS) developed by Krupp et al. Data were collected using 302 face - to - face interview techniques. Ethics committee approval, written permission from the factory and verbal consent of the participants were obtained for the study. Pearson correlation and factor analyzes were used to evaluate the data.

Results: The internal consistency reliability coefficient (cronbach's alpha) of the Turkish version of the Occupational Fatigue Scale was 0.85 in the chronic fatigue subscale, 0.67 in the acute fatigue subscale, and 0.68 in the recovery subscale. The test-retest reliability of the scale was not different between the first and second measurements ($p>0.05$). For the construct validity, factor analysis was conducted and the road coefficients corresponding to the factor loads of all items were found to be between 0.600 and 0.830. According to the explanatory factor analysis, 63.2 of the total variance is explained.

Conclusion: The Occupational Fatigue Scale was found to be valid and reliable for Turkish in the assessment of occupational fatigue in shift workers. It is recommended to use this scale to determine occupational fatigue in shift workers.

Keywords: Occupational fatigue, shift, validity, reliability

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Majör Yanıklı Hastalarda Erken Dönem Fizyoterapinin Fibronektin ve Prealbumin Üzerine Etkisi
Murat Ali Çınar¹, Kezban Bayramlar¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu çalışma, majör yanıklı hastalarda erken dönem fizyoterapinin fibronektin ve prealbumin üzerine etkisini araştırmak amacıyla planlandı.

Yöntem: Çalışmaya, yaşları 21-47 arasında değişen 10 kadın (%50), 10 erkek (%50) toplam 20 hasta alındı. Çalışmaya alınan hastalar, tedavi ve kontrol grubu olmak üzere 2 gruba ayrıldı. Tedavi grubundaki hastalar, hastaneye yattıkları ilk günden itibaren rutin tedavilerine (medikal, cerrahi vs.) ek olarak haftada 4 gün olmak üzere fizyoterapi programına alındı. Fizyoterapi programı; erken mobilizasyon ve ambulasyon eğitimi, pulmoner fizyoterapi, aktif ve pasif normal eklem hareketi egzersizleri gibi parametreleri içermektedir. Tedavi günleri salı, çarşamba, perşembe ve cuma günü olarak belirlendi. Pazartesi ameliyat günü olduğundan hastalara tedavi yapılamadı. Kontrol grubu, çeşitli nedenlerden dolayı fizyoterapi alamayan hastalardan oluşturuldu. Çalışmaya dahil edilen tüm hastaların hastaneye yatışlarından itibaren 6 hafta boyunca haftalık olarak değerlendirmeleri yapıldı. Değerlendirmede demografik bilgiler, yanık hasarının özellikleri, fibronektin ve prealbumin gibi parametrelere bakıldı.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında; tüm biyokimyasal parametrelerde tedavi grubu lehine anlamlı olduğu gözlemlendi ($p < 0.05$). Prealbuminde tedavi grubunda 2. haftadan itibaren anlamlı bir yükselme görüldü ($p < 0.05$). Fibronektinde de tedavi grubunda 4. haftadan itibaren anlamlı bir artış gözlemlendi ($p < 0.05$).

Sonuç: Erken fizyoterapi yanık tedavisinin önemli bir parçasıdır. Majör yanık sonrası görülen hipermetabolik cevabın etkisinin azaltılmasında, erken dönem fizyoterapinin etkili olabileceği görüşündeyiz. Ancak çok merkezli ve daha geniş çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Majör yanıklar, erken fizyoterapi, fibronektin, prealbumin, biyokimyasal parametreler

The Effect of Early Physiotherapy on Fibronectin and Prealbumin in Major Burn Patients

Purpose: This study planned to investigate the effect of early physiotherapy on fibronectin and prealbumin in major burn patients.

Methods: Ten women (50%) and 10 men (50%) aged 21–47 years old were included in this study. Participants were divided into two groups: one group was the treatment group and the other was the control group. In the treatment group, patients were admitted to the physiotherapy programme from the first day they have been hospitalised, in addition to their routine treatment (medical, surgery, etc.), for 4 days per week. It consisted of parameters such as early mobilisation and ambulatory training, chest physiotherapy, and both active and passive normal joint movement exercises. The days of treatment were determined as Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday. Patients could not be treated on a Monday because that was surgery day. The control group consisted of patients who could not receive physiotherapy due to various reasons. All patients included in the study were evaluated weekly for 6 weeks after admission to the hospital. Parameters such as demographic information, characteristics of burn injury, fibronectin and prealbumin were evaluated. Results: When the results obtained were considered; there was a significant difference in favour of the treatment group for all biochemical parameters ($p < .05$). From the second week, a significant increase was observed in prealbumin values in the treatment group. ($p < .05$). A significant increase was observed in fibronectin after the fourth week ($p < .05$).

Conclusion: We believe that early physiotherapy should be included in the treatment in major burns. Early phyotherapy may reduce the effects of hypermetabolic response after major burns There is a need for multi-centered and broader studies.

Keywords: Major burns, early physiotherapy, fibronectin, prealbumin, biochemical parameters

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Üniversite Öğrencilerinin Kampüs İçerisinde Farklı Toplu Beslenme Hizmeti Veren Yerleri Tercih Etme Durumu Ve Bunu Etkileyen Etmenlerin Saptanması

Mustafa Anıl Erbağcı¹, Yasemin Beyhan¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu araştırma T.C. Hasan Kalyoncu Üniversitesi kampüsü içerisinde bulunan ve dört farklı toplu beslenme hizmeti (TBH) veren işletmeyi öğrencilerin tercih etme durumları ve bu durumları etkileyen etmenleri saptamak amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Araştırmaya 278'i Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, 239'u Mühendislik Fakültesi öğrencisi olmak üzere toplam 517 öğrenci katılmıştır. Kampüste bulunan TBH işletmeleri, beş temel etmen altında gruplandırılmış olan çeşitli toplu beslenme kalite kriterleri (Etmen 1: Yiyecekler ve İçecekler, Etmen 2: Restoran Özellikleri, Etmen 3: Hizmet Kalitesi, Etmen 4: Hijyen, Etmen 5: Fiyat) öğrenciler tarafından 1 ile 4 arasında bir puan verilerek değerlendirilmiştir.

Bulgular: Etmenlerin her birinden en yüksek puanları yemekhane almıştır (Etmen 1 $X=2.14\pm0.92$, Etmen 2: $X=1.89\pm0.83$, Etmen 3: $X=2.08\pm1.01$, Etmen 4: $X=2.20\pm1.08$, Etmen 5: $X=2.00\pm1.03$). İşletmelerin, etmenlerin tümünden aldıkları toplam puan ortalamaları sırasıyla yemekhane ($X=2.00\pm1.03$), kantin ($X=1.97\pm0.80$), özel kafe ($X=1.83\pm0.82$), özel restoran ($X=1.82\pm0.89$) şeklindedir. Sonuçlar arasındaki fark önemli bulunmuştur ($p<0.01$). İşletmelere araştırmacı tarafından "TBH Veren Kuruluşlara Yönelik Hizmet Kalitesi Değerlendirme Formu" uygulanmıştır. İşletmelerin 4 üzerinden aldıkları toplam puanlar sırasıyla yemekhane (3.37), kantin (3.03), özel kafe (2.88), özel restoran (2.55) şeklindedir. Öğrencilerin değerlendirme sonuçları ile araştırmacının değerlendirme sonuçları karşılaştırılmış, her iki durumda işletmelerin puan sıralamaları aynı çıkmış ve sonuçlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.01$).

Sonuç: Bu çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin TBH tercihi ve TBH hizmet kalitesi değerlendirme sonuçlarının, araştırmacının elde ettiği sonuçlar ile paralel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hizmet kalitesinin daha da iyileştirilmesi için hizmeti sunan tüm yerlerde, gerekli TBH düzenlemelerinin yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplu beslenme sistemleri, toplu beslenme hizmet kalitesi, toplu beslenme hizmeti tercihi

Preferences of University Students for Places That Serve Different Catering Services On the Campus and Determining the Factors That Affect Them

Purpose: This research was conducted to determine the preferences of students for four different catering businesses located on the Hasan Kalyoncu University campus and the factors that affect them.

Methods: A total of 517 students participated in the research, 278 of which were from the School of Health Sciences and 239 were from the Engineering Faculty. Catering businesses on campus were assessed by the students with a score of 1 to 4 on a variety of catering quality criteria which grouped under five key factors: food and beverages, restaurant characteristics, service quality, hygiene and price.

Results: The cafeteria received the highest score from each factor (Factor 1 $X=2.14\pm0.92$, Factor 2: $X=1.89\pm0.83$, Factor 3: $X=2.08\pm1.01$, Factor 4: $X=2.20\pm1.08$, Factor 5: $X=2.00\pm1.03$). The mean total scores of all the factors of the catering businesses are as follows: cafeteria ($X=2.00\pm1.03$), canteen ($X=1.97\pm0.80$), special café ($X=1.83\pm0.82$) and special restaurant ($X=1.82\pm0.89$). The difference between the results was significant ($p<0.01$). The "quality of service evaluation form for catering" was applied to the businesses by the researcher. The scores of the catering businesses over 4 are in the form of cafeteria (3.37), canteen (3.03), private café (2.88) and private restaurant (2.55) respectively. The evaluation results of the students were compared with the evaluation results of the researcher. In both cases, the ranking of the points was the same and there was a meaningful relationship between the results ($p<0.01$).

Conclusion: The result of this study is that students' catering preference and service quality evaluation results are in parallel with the results obtained by the researcher. In all places where the service quality needs to be improved, the necessary catering regulations should be made.

Keywords: Mass catering, catering service quality, catering service preference

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

**Kız Adölesanlarda Skapula Stabilizasyon Egzersizlerinin Klavikula Hareketliliğine Etkisi
Gönül Elpeze¹, Günseli USGU²**

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Çalışmamız sağlıklı bireylerde skapula stabilizasyon egzersizlerinin klavikula hareketliliğine etkisini araştırmak amacıyla planlandı.

Yöntem: Çalışmaya 37 birey katıldı. Bireyler rastgele yöntemle 2 gruba ayrıldı. Her iki grup haftada 3 gün olmak üzere 8 hafta boyunca fiziksel aktivite programına alındı. Çalışma grubuna fiziksel aktivite programına ek olarak skapula stabilizasyon egzersiz eğitimi, kontrol grubuna ise fiziksel aktivite programı uygulandı. Tüm bireyler çalışma öncesi ve sonrası eklem hareket açıklığı (Gonyometrik Ölçüm), kas kuvvet testi (Manuel Kas Kuvvet Testi), omuz abduksiyon ve elevasyonu sırasında klavikulanın açısal değişiklikleri (Video Analiz Yöntemi) ve üst ekstremité fonksiyonel durumu (Quick Dash Türkçe) bakımından değerlendirildiler.

Bulgular: Hem çalışma grubunda hem de kontrol grubunda üst ekstremité fonksiyonel durumunda artış görüldü. Çalışma grubunda egzersiz eğitimi sonrasında omuz skapular düzlem elevasyonu sırasında özellikle non-dominant taraf klavikula elevasyonunda, omuz abduksiyonu sırasında ise dominant ve non-dominant taraf klavikula elevasyonunda artış görüldü. Çalışma grubunda fiziksel aktivite programı ile skapula stabilizasyon egzersiz eğitimi sonrası dominant tarafta hem klavikular protraksiyon hem de retraksiyon hareket açıklığında artış gözlemlendi, non-dominant tarafta da klavikular protraksiyon artış gösterdi ($p<0.05$).

Sonuç: Omuz kinematığının daha iyi anlaşılması açısından sternoklavikular (SK) eklemden meydana gelen klavikula hareketlerinin akromioklavikular (AK) eklemden gerçekleşen skapula hareketleri ile glenohumeral (GH) eklemlerinin birlikte analiz edilmesi daha faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, skapular stabilizasyon egzersiz, biyomekanik, omuz, klavikula, hareket analizi, kinematik.

The Effect of the Scapula Stabilization Exercises on Clavicle Movements in Adolescent Girls

Purpose: This study was planned to indicate efficiency of the scapula stabilization exercises on clavicle movements.

Methods: Thirty-seven subject were included in this study. Subjects were randomized into two groups. Physical activity program were applied to both groups 3 days per week during 8 weeks. In the study group; in addition to physical activity program, scapular stabilization exercises was applied. In the control group, the physical activity program was applied. All subjects in the study were assessed for range of motion (Goniometer), muscle strength (Manuel Muscle Strength Test), angular displacements of clavicle during abduction and elevation in scapular plane of the arm (Video Analysis Method), functional of the upper limb (Quick Dash Turkish), before and after study.

Results: Upper limb functional were increased in both groups. After scapular stabilization exercise with physical activity program in training group particularly non-dominant side clavicular elevation increased during shoulder elevation in scapular plane. Dominant and non-dominant side clavicular elevation increased during shoulder abduction. After scapular stabilization exercise with physical activity program on dominant side both clavicular protraction and retraction ranges were increased also in non-dominant side clavicular protraction was increased in training group ($p<0.05$).

Conclusion: Clavicle movements occurring at SC joint investigated with GH joint and scapula movements consisting at AC joint is more beneficial for understanding shoulder kinematics.

Keywords: Adolescent, scapular stabilization exercises, biomechanics, shoulder, clavicle, motion analysis, kinematics.

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Vücut Ağırlık Kaybı Programı Uygulanan Aşırı Kilolu ve Obez Kadınlarda Badem Tüketiminin Antropometrik Ölçümler ile Bazı Kan Parametreleri Üzerine Etkisinin Belirlenmesi
Sabiha İrem Ünal¹, Ayla Gülden Pekcan²

¹Kilometre Diyet Danışmanlığı Merkezi, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Yetişkin kadınlara uygulanan dengeli hipokalorik, 30 g/gün badem eklenmiş (müdahale, BED grubu) ve eklenmemiş (kontrol, BsizD grubu) zayıflama diyet programının etkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışma 3 ay süreli randomize kontrollü bir çalışmadır. Gaziantep ilinde Kilometre Diyet Danışmanlığı Merkezi'ne başvuran 25-50 yaş grubunda hafif şişman (BKİ: 25,0-29,9 kg/m²) ve şişman (BKİ: ≥30 kg/m²) 32 kadında yürütülmüştür. Bireyler gelişigüzel iki gruba ayrılmış, kişiselleştirilmiş hipokalorik diyet planlanmış ve bir grubun diyetine ara öğün için enerji içeriği dikkate alınarak 30 g/gün badem eklenmiştir. Çalışmanın başlangıcında, 1., 2., ve 3. aylarda birbirini izleyen 3 gün süre ile 24 saatlik besin tüketim kaydı alınmış, başlangıçta, 1., 2., ve 3. aylarda antropometrik ölçümleri yapılmış ve vücut bileşimi belirlenmiştir. BKİ, bel/kalça çevresi oranı (BKO), bel çevresi/boy uzunluğu, (BBO) oranı hesaplanmıştır. Hekim kontrollü olarak rutinde başlangıçta ve 3. ayda biyokimyasal parametrelere bakılmıştır.

Bulgular: Başlangıçta kontrol ile müdahale grupları arasında antropometrik ölçümler açısından fark belirlenmemiştir (p>0.05). Müdahale ve kontrol grubu kadınların başlangıç ve 1., 2., 3. aylarda vücut ağırlığı, BKİ, bel ve kalça çevresi, BKO, BBO, vücut yağ yüzdesi, vücut yağ kütlesi ölçümleri arasında anlamlı fark bulunmuştur (p=0,001). Kontrol grubunda başlangıç ve 3. ay ölçümleri arasında HbA1c ve LDL-kolesterol açısından anlamlı fark oluşmazken (p>0.05), müdahale grubunda anlamlı fark olduğu (p<0,05) görülmüştür. İnsülin, HDL-kolesterol, trigliserit ve insülin direncinde (HOMA-IR) başlangıç ve 3. ay arasında her iki grupta da anlamlı fark olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Dengeli hipokalorik diyet müdahale ve kontrol grubunda önemli düzelleme sağlamış, badem eklenen grubunda daha iyi gelişme gösterdiği belirlenmiştir. Zayıflama diyetlerine ara öğünde badem eklenmesi sağlıklı bir seçenek olarak önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Badem, obezite, zayıflama, antropometri, kan parametresi

The Effect of Almonds Consumption on Anthropometric Measurements and Some Blood Parameters in Overweight and Obese Females in a Weight Reduction Program

Purpose: To determine the effects of a balanced hypocaloric almond (30 g/day) enriched diet (AED, intervention group) in comparison to a balanced hypocaloric almond free diet (AFD, control group).

Methods: Study was a randomized controlled trial, carried for 3-months, on 32 overweight (BMI: 25.0-29.9 kg/m²) and obese (BMI: ≥30 kg/m²) women, aged 25-50 years, admitted to Kilometre Diet Consultation Centre in Gaziantep. The subjects were randomly divided into two groups, individualized hypocaloric diets were planned, 30 g/day of almond was added to intervention group as a snack considering the energy content. 24-hour dietary intakes for 3 consecutive days were recorded at the beginning, 1rd, 2nd, and 3rd months. Anthropometric measurements were taken and body composition was determined. BMI, waist/hip circumference ratio (WHR) and waist circumference/height ratio (WHtR) were calculated. Biochemical analysis were made prior to and at the 3rd month.

Results: At the beginning of the study no statistically significant difference was found between anthropometric measurements of intervention and control groups (p>0.05). Body weight, BMI, waist, hip circumferences, WHR, WHtR, percentage of body fat, body fat mass decreased significantly in almond and control groups compared with the beginning and 1rd, 2nd., 3rd months of the study (p=0.001). Statistically significant reduction in HbA1c and LDL-cholesterol levels in almond group (p<0.05) was determined. Significant differences were found in insulin, HDL-cholesterol, triglycerides and HOMA-IR levels compared to the prior and end of study in both groups (p<0.05).

Conclusion: Balanced hypocaloric diet caused improvements in both groups, but better improvement was determined with almond enriched diet. In weight reduction diets, almond as a snack could be a healthy choice.

Keywords: Almond, obesity, slimming, anthropometry, blood parameter

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

İki Farklı Palmar Deri Rezistansı Olan Kişilerde El Becerisinin Karşılaştırılması
İbrahim Küçükcan¹, Yavuz Yakut²

¹Osteolife Sağlıklı Yaşam ve Egzersiz Merkezi, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Müzisyenlerin performanslarını sergilerken en çok kullandıkları uzuvları elleridir. Bu yüzden el fonksiyonları bu kişiler için oldukça önemlidir. Dolayısıyla mesleki rahatsızlıklardan korunmak ve performansı artırmak için özenle incelenmelidir. Çalışma müzisyenlerde palmar deri rezistansının el becerisi ile ilişkisinin araştırılması amacı ile yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya 18-45 yaşları arasında 33'ü kadın, 39'u erkek toplam 72 katılımcı dahil edildi. Katılımcıların palmar deri rezistansı multimetre ile ölçüldü, el becerisi ölçümü için 9 delikli peg testi uygulandı. Palmar deri rezistansı düşük ve yüksek olan kişilerin el becerileri karşılaştırıldı.

Bulgular: Dominant ve dominant olmayan tarafta palmar deri rezistansı düşük olan ve yüksek olan grupların el becerileri arasında anlamlı fark bulundu ($p < 0,05$). Palmar deri rezistansı düşük olanların el becerisinin daha iyi olduğu gözlemlendi.

Sonuç: Palmar deri rezistansının müzisyenlerde performansı etkileyen bir kriter olduğu, mesleki rahatsızlıklara yönelik risk faktörlerinin belirlenmesinde, tedavi planı oluşturulmasına katkı sağlayabilecek, objektif veriler elde edebileceğimiz elektrofizyolojik bir ölçüm yöntemi olarak dikkate alınması gerektiği görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Palmar deri rezistansı, müzisyenler, el becerisi, performans, fizyoterapi

Comparison of Handicraft in People with Two Different Palmar Skin Resistance

Purpose: Musicians perform the performances of the limbs they use the most hands. Therefore, hand functions are very important for these people. Therefore, it should be scrutinized carefully to protect against occupational diseases and to improve performance. The study was performed to investigate the relationship between palmar skin resistance and hand dexterity in musicians.

Methods: A total of 72 participants (33 female, 39 male) were included in the study. The palmar skin resistance of the participants was measured by a multimeter and a 9-hole peg test was performed for handicraft. Palmar skin resistance was lower and higher compared to the hand skills of people.

Results: There was a significant difference between the hand skills of the groups with low and low palmar skin resistance on the dominant and non-dominant side ($p < 0.05$). It was observed that the hand skills of those with low palm skin resistance were better.

Conclusion: We think that palmar skin resistance is a criterion that affects performance in musicians, and that risk factors for occupational disorders should be considered as an electrophysiological measurement method in which we can obtain objective data that can contribute to the creation of a treatment plan.

Keywords: Palmar skin resistance, musicians, hand skill, performance, physiotherapy

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Adıyaman İli Gölbaşı İlçesinde Yaşayan Bireylerde Kolorektal Kansere Taraması Tutumlarının Belirlenmesi Ve Gaitada Gizli Kan Taraması

Gündem Yakan¹, Tülay Ortabağ²

¹ Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Evde Sağlık Hizmetleri, Koordinasyon Birimi, Adıyaman

² Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu çalışmada Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde yaşayan bireylerde Gaitada Gizli Kan (GGK) testi ile Kolorektal Kansere (KRK) taraması ve bireylerin kanser taramasına yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmamızın örneklemini, Adıyaman ili Gölbaşı ilçesi 2 No'lu ASM'de Mart-Mayıs 2017 tarihleri arasında Aile Hekimliği polikliniğine başvuran 50-70 yaş arasındaki 563 birey oluşturmaktadır. Çalışmada bireylerin sosyodemografik özelliklerini ve kolorektal kanser risk faktörlerini belirleyen anket formu ile Kolorektal Kansere Taraması Tutum İnanç Ölçeği yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmış, vücut kitle indeksini belirlemek için katılımcıların boy ve kilo oranları araştırmacı tarafından ölçülmüştür.

Bulgular: Elde edilen verilere göre bireylerin yaş ortalaması 59.35 ± 6.15 ve % 52.6'sı kadın, % 88.6'sı evlidir. Kolorektal Kansere Taraması Tutum İnanç Ölçeği'nin alt boyutlarından alınan puan ortalamaları sırasıyla; önemseme - tutarlılık alt boyutu puan ortalaması (15.61 ± 2.10), sosyal etki alt boyutu puan ortalaması (14.94 ± 2.40), duyarlılık algısı alt boyutu puan ortalaması (10.18 ± 2.20), yanıt etkinliği alt boyutu puan ortalaması (7.90 ± 1.14) ve kanser endişesi alt boyutu puan ortalaması (6.82 ± 1.95) olarak bulunmuştur. Önemseme-tutarlılık algısı üzerinde etkili olan faktörler; evli olmak olarak belirlenmiştir ($p=0.000$). Duyarlılık algısı üzerinde etkili olan faktörler; cinsiyet ve eğitim durumu olarak belirlenmiştir ($p=0.000$). Yanıt etkinliği algısı üzerinde etkili olan faktörler; eğitim durumu olarak belirlenmiştir ($p=0.001$). Kanser endişesi algısı üzerinde etkili olan faktörler; cinsiyet ve çalışma durumu olarak belirlenmiştir ($p=0.000$), ($p<0.001$).

Sonuç: Çalışma kapsamında 563 bireye immunokimyasal gaitada gizli kan (iGGK) testi yapılmış (%93.8) ve katılımcıların %7.1'inin ($n=40$) test sonucu pozitif bulunmuştur. iGGK test sonucu pozitif çıkan bireylerden bir kişiye kolonoskopi sonrası tübülövilöz adenom tanısı konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kolorektal kanser, kolorektal kanser taraması, gaitada gizli kan testi

Determination of Colorectal Cancer Screening Attitudes and Screening of Fecal Occult Blood in Individuals in Living Gölbaşı District in Adıyaman Province

Purpose: In this study, it was aimed to determine of Colorectal Cancer (CRC) Screening Attitudes with of Fecal Occult Blood (FOBT) test among individuals aged between 50 and 70.

Methods: 563 individuals aged between 50 and 70 who presented to Adıyaman province to Gölbaşı district 2'nd family health center, family physician polyclinic between March and May 2017 constituted sample of study. The factors that have been taken into consideration throughout this research are as follows; the socio-demographics of individuals colorectal cancer risk factors. These factors have been scaled and evaluated using a survey form and this scale was applied with face -to- face interview technique. A research specialist has been appointed in order to determine the Body Mass Index (BMI).

Results: According to the obtained data, the average age of the individuals is 59.35 ± 6.15 years 52.6% of them are female and 88.6% of them are married. The average of scores were taken from the sub-groups of Colorectal Cancer Screening Attitude and Belief Scale, have been found as (15.61 ± 2.10) the average of scores for the care-consistency sub- group, (14.94 ± 2.40) the average of scores for the social influence sub-group (10.18 ± 2.20) the average of scores for the sense of sensitivity sub- group, (7.90 ± 1.14) the average of scores for the response activity sub-group and (6.82 ± 1.95) the average of scores for the cancer worry sub-group respectively. Factors effect on care and sense of consistency have been identified as being married ($p=0.000$). Factors effect on sense of sensitivity have been identified as to being educational status and gender ($p=0.000$). Factors effect on response activity have been identified as being educational status ($p=0.001$). Factors effect on cancer worry have been identified as to being working status and gender ($p=0.000$), ($p<0.001$).

Conclusion: Within the scope of the study, the immunochemical fecal occult blood test (iFOBT) was performed on 563 individuals (%93.8) and 7.1% of the participants ($n = 40$) were found to be positive for the test result. Tubulovillous adenoma were diagnosed after colonoscopy to a person from individuals who were positive for (iFOBT) test results.

Keywords: Colorectal cancer, colorectal cancer screening, fecal occult blood test

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Adolesanlarda Farklı İki Günde Belirlenen Besin Ögesi Alımları ile Sağlıklı Yeme İndeksi ve Diyet Kalite İndeksi Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

İrem Ayhan Tural¹, Ayla Gülden Pekcan²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Adolesanların farklı iki günde belirlenen besin ögesi alımları ile Sağlıklı Yeme İndeksi (HEI-2010), Diyet Kalite İndeksi (DQI-I) ve Akdeniz Diyeti Kalite İndeksi (KIDMED) değerlendirilmiştir.

Yöntem: Çalışma, Kilis ilinde Mehmet Sanlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde gündüzlü eğitim-öğretim gören, çalışmaya katılmayı kabul eden, 15-18 yaş grubu toplam 200 adolesan (erkek: 62, %31,0; kız: 138, %69,0) üzerinde yürütülmüştür.

Bulgular: Erkek ve kızların sırasıyla %4,8 ve %8,7'si obez (BKI>97.per), %8,1 ve %15,9'u ise fazla kiloludur (BKI: 85.-97.per). HEI-2010, DQI ve KIDMED indeksleri 14 gün ara ile farklı iki günde alınan besin tüketim kayıtları ile hesaplanmıştır. Çalışmada iyi diyet kalitesine (HEI: ≥80 puan) sahip adolesan bulunmamıştır. HEI-2010 1. (başlangıç) ve 14. gün ortalama puanı erkeklerde 46,2, kızlarda ise 48,7 puandır, %49,5'inin diyet kalitesi kötü (<50 puan) olarak belirlenmiştir. Toplam meyve, tam meyve ve toplam sebze puanları cinsiyete göre anlamlı düzeyde kızlarda daha yüksek bulunmuştur (p<0.05, p<0.01). DQI-I 1. ve 14. gün puan ortalaması 100 puan üzerinden erkeklerde 50,7, kızlarda ise 45,5 puandır. Sebze, tahıl, posa, protein, toplam yağ, doymuş yağ, yağ asitleri ve toplam DQI-I puanları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklı bulunmuştur (p<0.01, p<0.05). Kızlarda protein puanı daha yüksek; sebze, posa, toplam yağ, doymuş yağ, yağ asitleri ve toplam DQI-I puanları ise daha düşük düzeyde belirlenmiştir. Adolesanların KIDMED puanı ortalaması 4,1±2,33 (erkek: 4,4±2,43, kız: 3,9±2,27) puandır ve diyet kalitesi orta düzeydedir (4-7 puan) ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç: Adolesanların diyet kalitesi iyi değildir geliştirilmesi ve sağlıklı beslenme eğitim programlarının uygulanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diyet kalitesi, sağlıklı yeme indeksi, diyet kalite indeksi, adolesanlarda beslenme, besin ögeleri, beslenme alışkanlıkları

Determination of Association between Dietary Intakes Determined in Two Non-Consecutive Days, Healthy Eating Index and Diet Quality Index among Adolescents

Purpose: To determine the association between dietary intakes determined in two non-consecutive days, and Healthy Eating Index (HEI-2010), Diet Quality Index (DQI-I) and Mediterranean Diet Quality Index (KIDMED).

Methods: A total of 200 adolescents (boys: 62, 31.0%; girls: 138, 69.0%), aged 15- 18 years, in Mehmet Sanlı Vocational and Technical Anatolian High School in Kilis were participated.

Results: Percentages of obesity (BKI >97.per) among boys and girls were 4.8% and 8.7% and overweight (BKI: 85.-97. Per) were 8.1% and 15.9%, respectively. Scores were calculated depending on 24-hour dietary recall on two randomly-selected non-consecutive days (14-day interval). None of the adolescents had a good diet quality (HEI score: ≥80). Mean HEI-2010 score of 1st (baseline) and 14th days was 46.2 for boys and 48.7 for girls and out of total 49.5% had diet quality determined as poor (<50 points). Total fruit, whole fruit and total vegetable scores were found statistically significant (p <0.05, p <0.01) according to gender and higher in girls. Mean DQI-I score of 1st and 14th days was 50.7 for boys and 45.5 points for girls out of 100. Total vegetables, total grains, fibre, protein, total fat, saturated fat, fatty acids and total DQI were found statistically significant (p<0.01, p<0.05) according to gender. Protein score was high, total vegetable, fiber, total fat, saturated fat, fatty acids and total DQI-I scores were low in girls than boys. Mean KIDMED score of adolescents was found as 4.1±2.33 (boys: 4.4±2.43, girls: 3.9±2.27) points and was in intermediate level (4-7 points).

Conclusion: It has been determined that the adolescents' diet quality is not good, so nutrition intervention and promotion programs should be implemented.

Keywords: Diet quality, healthy eating index, diet quality index, nutrition in adolescents, nutrients, eating habits

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Kemoterapi Alan Meme Kanserli Kadınlarda Aerobik Egzersizlerin Kognitif Fonksiyonlar ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Deniz Kocamaz¹, Tülin Düger²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

²Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Amaç: Bu çalışmada, kemoterapi sırasında meme kanserli kadınlarda aerobik egzersizin kognitif fonksiyonlar ve yaşam kalitesi üzerine etkilerinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışmada, kemoterapi almasına karar verilen, 18-65 yaş aralığındaki, 87 kadın aerobik egzersiz ve ev programı grubu olarak ikiye ayrıldı. Bireylerin demografik özellikleri, yorgunluk şiddeti, kognitif düzeyi, yaşam kalitesi ve klinik bulguları değerlendirildi. Değerlendirmeler tedavi öncesi ve tedavi sonrası yapıldı. Aerobik egzersiz grubunda, haftada 3 gün yüzüstü, oturma ve ayakta durma sırasında 3'er egzersizi içeren rehabilitasyon programı, ev programı grubunda ise haftada 3 gün 30-45 dakika boyunca orta şiddette yürüyüş yapması istendi. Egzersiz programı 12 hafta olarak planlandı. Egzersiz programı bireye özgü planlandı ve kademeli olarak artırıldı. Bireylerin egzersiz ve yürüyüş yaptıkları günleri egzersiz günlüğü üzerinden işaretlemesi istendi.

Sonuçlar: Çalışmanın sonucunda, kemoterapi sırasında aerobik egzersiz grubundaki kadınların kognitif fonksiyonları ev egzersiz grubuna göre daha fazla arttığı görüldü ($p<0,05$). Egzersiz ve yürüyüş yapan tüm bireylerde yorgunluk semptomlarının korunduğu, kemoterapinin yan etkilerine rağmen artmadığı görüldü. Yaşam kalitesi açısından aerobik egzersiz yapan kadınlarda, yürüyüş yapanlara göre fiziksel, semptom ve genel sağlık parametrelerinde daha yüksek skorlar elde edildi.

Tartışma: Meme kanserli kadınlarda kemoterapi sırasında fizyoterapist eşliğinde yapılan aerobik egzersizler tedavinin yan etkilerini azaltmada, bireylerin kognitif fonksiyonlarının korunmasında ve artırılmasında etkin bir yöntemdir. Çalışmamızda kemoterapi boyunca uygulanmış olan egzersiz programlarının sonuçları rehabilitasyona katkı sağlayacak ve bu alanda çalışan fizyoterapistlere yol gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: meme kanseri, aerobik egzersiz, kognitif fonksiyon, yaşam kalitesi, rehabilitasyon

The Effect of Aerobic Exercise and Walking on Cognitive Functions and Quality of Life in Women Receiving Chemotherapy with Breast Cancer

Purpose: The aim of this study was to investigate the effects of aerobic exercise on cognitive functions and quality of life in breast cancer women receiving chemotherapy.

Methods: In this study, 87 women aged 18-65 years, who were decided to take chemotherapy by the doctor, were divided into two groups as aerobic exercise and home program. Demographic characteristics, fatigue severity, cognitive level, quality of life and clinical findings were evaluated. Evaluations were made before and after treatment. In aerobic exercise group, have done exercises 3 times a week. The rehabilitation program has comprised prone, sitting and standing positions, which included 3 exercises. In the home program group, they were asked to moderate walking for 30-45 minutes with for 3 days a week. The exercise program was planned as 12 weeks. The exercise program was planned for the individual and gradually increased. The individuals were asked to mark the days they exercise and walk on the exercise diary.

Conclusion: As a result of the study, it was seen that women in the aerobic exercise group increased their cognitive functions more than the home exercise group during chemotherapy ($p < 0.05$). It was observed that fatigue symptoms were preserved in all individuals despite the side effects of chemotherapy. In terms of quality of life, women who done aerobic exercise had higher scores in parameters about physical, symptom and general health than walking women.

Discussion: Aerobic exercise is an effective method for reduction of treatment side effect and protect and increase cognitive functions in women with breast cancer. The results of the exercise programs that were administered during chemotherapy in our study will contribute to rehabilitation and lead to physiotherapists working in this area.

Keywords: Breast cancer, aerobic exercise, cognitive function, quality of life, rehabilitation

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Yaşlı Bireylerde Ayakkabı Uygunluğunun Fonksiyonel Performans Düzeyine ve Dengeye Etkisinin Araştırılması

Tuba Maden¹, Kezban Bayramlar¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Çalışma, yaşlı bireylerde ayakkabı uygunluğunun fonksiyonel performans düzeyine ve dengeye etkisini araştırmak amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya 71'i kadın, 83'ü erkek toplam 154 birey katıldı. Bireyler, ayakkabı uygunluğu, statik denge, dinamik denge, fonksiyonel performans ve düşme korkusu yönünden değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında; ayakkabı uygunluğu, fonksiyonel performans ve denge açısından erkek bireyler lehine cinsiyetin önemli bir faktör olduğu gözlemlendi ($p<0,05$). Tüm bireylerde ayakkabılı ve ayakkabısız yapılan denge ve fonksiyonel performans testleri karşılaştırıldığında, ayakkabının denge ve fonksiyonel performans etkisi olmadığı belirlendi ($p>0,05$). Ayakkabı açısından düşme korkusuna bakıldığında, kadın ve erkek bireyler arasında fark bulunmadığı tespit edildi ($p>0,05$). Statik denge testlerinde sağ ve sol ayakla yapılan performans süreleri karşılaştırıldığında fark gözlemlenmedi ($p>0,05$).

Sonuç: Fizyoterapistlerin denge ve düşme için tedaviye aldıkları yaşlı bireylerde cinsiyet faktörünün önemli olduğu ve klinik değerlendirme sırasında ayakkabının da dikkate alınması gerektiği görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Ayakkabı uygunluğu, geriatri, denge, fonksiyonel performans

Investigating the effects of Footwear Suitability on functional performance level and balance in elderly

Purpose: This study was designed to investigate the effects of Footwear Suitability on functional performance level and balance in elderly.

Methods: The study a total of 154 older people individuals, 83 men and 71 women. Subjects were assessed in terms of static balance, dynamic balance, functional performance and fear of falling.

Results: According to the results of study; It was observed that gender was an important factor in favour of men in terms of footwear suitability, functional performance and balance ($p<0,05$). Comparing with balance and functional performance tests were performed with and without shoes in all individuals, it was assign that footwear have no effect on balance and functional performance ($p>0,05$). Investigating the fear of falling in terms of footwear, was indicated no difference between men and women ($p>0,05$). Comparing the performance time according to static balance tests were performed right foot and left foot, wasn't observed statistically significant difference ($p>0,05$).

Conclusion: We think that physiotherapists who study with elderly person who have balance disorder and fear falling should take into consideration the gender factor. While doing clinic assessment, physiotherapists should keep in mind footwear as well.

Keywords: Footwear suitability, geriatrics, balance, functional performance

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Anne ile Yenidoğan Bebeğin Serum D Vitamini Düzeylerinin ve Etkileşimlerinin Belirlenmesi
Ufuk Ayşe Kepkep¹, Ayla Gülden Pekcan²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Gebe kadınlarda ve yenidoğanda serum D vitamini düzeylerinin ve etkileşimlerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışma kesitsel bir çalışmadır, Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü'nde gebeliğinin >37 haftası üzerinde olan 66 gebe kadın ve yenidoğanda yürütülmüştür. Kadınların demografik özellikleri, 24 saatlik besin tüketimi, besin desteği kullanma durumu, serum D vitamini düzeyleri belirlenmiş, antropometrik ölçümleri yapılmıştır.

Bulgular: Gebe kadınlarda ortalama yaş ($\pm$ S) 28.8 $\pm$ 6.9 yıldır. Yüzde 33,3 oranında gebe kadının D vitamini desteği kullanılmaktadır ve kullanılan doz da ülke programı ile uyumlu değildir. Gebe kadınlarda ortalama ($\pm$ S) 25(OH)D vitamini düzeyi 17,3 $\pm$ 9,0 [destek kullanmayan kadın (DsizK): 16,5 $\pm$ 7,9; destek kullanan kadın (DK): 18,8 $\pm$ 11,0] ng/mL, yenidoğan kord kanında 16.6 $\pm$ 9.9 [annesi destek kullanmayan yenidoğan: (YDsizK): 13,9 $\pm$ 8,7; annesi destek kullanan yenidoğan (YDK): 22,1 $\pm$ 10,1; p=0,000] ng/mL'dir. Gebe kadınların %22,7'sinde ağır eksiklik (<10 ng/dL), %51,5'inde eksiklik (11-19 ng/mL), %15,2'sinde yetersizlik (20-29 ng/mL) ve %10,6'sında yeterli düzey ($\geq$ 30 ng/mL) belirlenmiştir. Yenidoğanda ise sırasıyla %33,3, %39,5, %13,6 ve %13,6'dır (YDsizK ve DsizK, p=0,006). Gebe kadınların %86,4'ünün kapalı giyindiği, vitamin D düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur (p=0,049). Diyetle günlük D vitamini ve kalsiyum alımı sırasıyla 2,1 mcg ve 894,7 mg'dır. D vitamini desteği alan kadınların doğumda vücut ağırlığı (p=0,026) ve beden kütle indeksi (BKİ) (p=0,036) düzeyi destek kullanmayanlardan daha yüksektir. Yenidoğan doğum ağırlığı YDsizK ve YDK gruplarında 3005,1 $\pm$ 456,1 ve 3153 $\pm$ 422,5 gramdır (p>0,05).

Sonuç: Anne serum vitamin D düzeyi yenidoğanın değeri ile yüksek korelasyon göstermektedir. Anne D vitamini eksikliği önemli bir sorundur. Gebelere ve bebeklere D vitamini desteği programı etkin olarak yürütülmeli ve izlenmelidir. Aynı zamanda besin zenginleştirme programı da bir müdahale olarak düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: D vitamini, gebe kadın, yenidoğan, serum d vitamini, kord kanı

Determination of Serum Vitamin D Status of Mothers and Newborns and Interactions

Purpose: To evaluate the magnitude of vitamin D deficiency (VDD) and interactions in pregnant women and newborns.

Methods: Cross-sectional study, carried out in a total of 66 pregnant women at >37 weeks of gestation and newborns at the Gaziantep University Faculty of Medicine, Department of Obstetrics and Gynecology in Gaziantep, Turkey. Demographic characteristics, 24-h dietary recalls, intake of food supplements, serum vitamin D levels were determined, anthropometric measurements were done.

Results: Mean age ($\pm$ SD) of pregnant women was 28.8 $\pm$ 6.9 years. Only 33.3% of women had VD supplementation during pregnancy, does not comply the recommended levels. In pregnant women mean ($\pm$ SD) 25(OH)D level was found 17.3 $\pm$ 9.0 [non-supplemented women (NSW): 16.5 $\pm$ 7.9; supplemented women (SW): 18.8 $\pm$ 11.0] ng/mL and in the cord blood of newborns it was 16.6 $\pm$ 9.9 [newborns of non-supplemented women (NNSW): 13.9 $\pm$ 8.7 ng/mL and newborns of supplemented women (NSW): 22.1 $\pm$ 10.1 ng/mL; p=0.000] ng/mL. Vitamin D severe deficiency (<10 ng/dL) was noted in 22.7%, deficiency (11-19 ng/mL) 51.5%, insufficiency (20-29 ng/mL) 15.2% and sufficiency ($\geq$ 30 ng/mL) 10.6% of the women, whereas the percentages were 33.3%, 39.5%, 13.6% and 13.6% for the newborns (NNSW vs NSW, p=0.006). Out of total, 86.4% of women was dressing traditionally covered, and deficiency was determined in higher percentage (p=0,049). Dietary VD and calcium intakes were 2.1 mcg/day and 894.7 mg/day. At birth NSW had higher median body weight (p=0.026) and body mass index (BMI) (p=0.036) levels than NNSW. Mean birth weights of newborns in NNSW and NSW groups were determined as 3005.1 $\pm$ 456.1 g and 3153 $\pm$ 422.5 g (p>0.05).

Conclusion: Maternal vitamin D levels strongly correlate with newborns levels. Maternal vitamin D deficiency is an important problem. Vitamin D supplementation programme for pregnant women and infants should be effectively implemented and monitored. Also food fortification could be considered as an intervention programme.

Keywords: Vitamin d, pregnancy, newborn, serum vitamin d, cord blood

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Gebelikte Aile İçi Şiddetin Belirlenmesi

Sezer Avcı¹, Tülay Ortabağ¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Gebelikte maruz kalınan aile içi şiddeti belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma, 9 Ekim 2017-Ocak 2018 tarihlerinde Gaziantep Halide Alevli Aile Sağlığı Merkezi'nde yapılmıştır. Halide Alevli Aile Sağlığı Merkezi'nde takipli yaklaşık 412 gebe bulunmaktadır. Power analizine göre evren büyüklüğü 500 ise $\alpha = 0.05$ için örneklem büyüklükleri hesaplanmasında ∓ 0.05 örneklem hatasında ($p=0.5$ $q=0.5$) örneklem sayısı 217'dir. Ancak kayıpların olabileceği tahmin edilerek 255 gebeye ulaşılmıştır. Veriler, araştırmaya katılmaya gönüllü olan 2.trimesterdeki gebelere (14 – 26. hafta) uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama araçları araştırmacı tarafından geliştirilen soru formu, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Belirleme Ölçeği'nden (KYAİŞBÖ) ve Emzirme Öz-Yeterlilik Ölçeği'nden oluşmaktadır. Araştırmanın uygulaması için gerekli etik onay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu'na başvuru yapılarak alınmıştır. Diğer kurumlardan gereken yazılı izinler alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan gebelerin %30.2'si, 22-26 yaş arasındadır ($=28.57 \pm 6.17$). Gebelerin %40.4'ü ilkökul mezunudur ve çoğunluğu ev hanımıdır. Katılımcıların gelir durumu dağılımı incelendiğinde; %72.2'si gelirlerinin giderden az olduğu ve %87.5'nin herhangi bir sosyal güvenceye sahip olduğu belirlenmiştir. Gebelerin %58.0'ı görücü usulü ile evlendiklerini ve %81.2'si de evliliklerini iyi olarak ifade etmişlerdir. Gebelerin %30.6'sının ilk çocuğuna gebe olduğu ve %57.2'sinin 1-2 çocuk sahibi olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %85.5'i isteyerek gebe kalmıştır ve %82.7'si gebeliklerinde ilk kontrolünü birinci ayda yaptırmıştır. Araştırmaya katılan gebelerin %9.8'inin eşi tarafından şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. KYAİŞBÖ alt grubunda yer alan ekonomik şiddet, %40.4 olarak saptanmıştır. Olumsuz duyulanım olan alt ölçekte ise gebelerin %10.6'sında yüksek, %7.8'inde çok yüksek oranda olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Ülkemizde önemli bir toplumsal sorun olan aile içi şiddete araştırmaya katılan gebelerin %9.8'i maruz kalmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, gebelikte aile içi şiddet

Determination of Domestic Violence in Pregnancy

Purpose: This study was conducted to determine the domestic violence experienced during pregnancy.

Methods: This descriptive study was conducted on 9 October 2017-January 2018 at Gaziantep Halide Alevli Family Health Center. There are approximately 412 pregnant women followed in the Halide Alevli Family Health Center. According to power analysis, if the sample size is 500, the sample size is 217 in the ∓ 0.05 sample error ($p = 0.5$ $q = 0.5$). However, it was estimated that there could be data losses. Therefore, 255 pregnant were reached. Data were applied to pregnant women in the second trimester (14-26 weeks) who volunteered to participate in the study. The data collection tools were the questionnaire form developed by the researcher, DVWDS (Domestic Violence to Women Determination Scale) and Breastfeeding Self-Efficacy Scale. Ethical approval required for the application of the study was obtained by applying to the Ethical Committee of Hasan Kalyoncu University Institute of Health Sciences. Written permissions were obtained from other institutions.

Results: The pregnant womens' 30.2% participated in the study were between 22-26 years old ($=28.57 \pm 6.17$). The pregnant womens' 40.4% are primary school graduates and most of them are housewives. When the income distribution of the participants was examined; 72.2% of the income was less than the expense and 87.5% had any social security. The pregnant womens' 58.0% stated that they were married by arranged procedure and 81.2% that their marriage was good. It was found that 30.6% of pregnant women were pregnant with their first child and 57.2% had 1-2 children. The participants' 85.5% had become willingly pregnant and 82.7% made their first control in their pregnancy in the first month. It was determined that 9.8% of the pregnant women were exposed to violence by their spouses. Economic violence, which is in the sub-group of DVWDS, was determined as 40.4%. The negative affect subscale was found to be high in 10.6% and very high in 7.8% of pregnant women.

Conclusion: Domestic violence which is an important social problem in our country were exposed to 9.8% of the pregnant women who participated in the study.

Keywords: Pregnancy, domestic violence in pregnancy

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Kistik Fibrozisli Hastalarda Üst Ekstremité Kas Kuvveti ve Endüransı İle Fonksiyonel Kapasite ve Yaşam Kalitesi

Çağtay Maden¹, Kezban Bayramlar¹, Tuba Maden¹, Özlem Keskin², Melda Sağlam², Yavuz Yakut¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

²Hacettepe Üniversitesi, Fizik

Amaç: Bu çalışma, kistik fibrozisli hastalarda üst ekstremité kas kuvveti ile fonksiyonel kapasite, kasal endürans ve yaşam kalitesini araştırmak için yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya 15'i kız 14'ü erkek, 6 yaş ve üzerinde olan toplam 29 hasta katıldı. Bireyler üst ekstremité kas kuvveti, solunum fonksiyon testi, kasal endürans, fonksiyonel kapasite ve yaşam kalitesi yönünden değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında; omuz abduktörleri. Biceps kas kuvvetinin FEV1(%) ,FVC(%) ve PEF(L) değerleri ile bir ilişkisi ($r_1:0,388$ $r_2:0,398$ $r_3:0,392$ $p<0,05$) olduğu ve diğer kas kuvvetleriyle bir ilişkisi olmadığı tespit edildi. Yaşam kalitesinin yeme bozukluğu bölümü puanı ile biceps kas kuvveti arasında bir ilişki olduğu ($r:0,381$ $p<0,05$), üst ekstremité kas kuvveti ile 6 dakika yürüme testi yüzdesi arasında ilişki olmadığı tespit edildi ($p>0,05$).

Sonuç: Kistik fibrozisli hastalarda üst ekstremité kas kuvvetinin azaldığı ve fizyoterapistlerin kuvvetlendirme eğitimi verirken üst ekstremité kas kuvvetini de dikkate alması gerektiği, bunda akciğer fonksiyonları ve yaşam kalitesini etkileyeceği görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Kistik fibrozis, üst ekstremité kas kuvveti, yaşam kalitesi, 6 dakika yürüme testi

Upper Extremity Muscle Strength and Functional Capacity, Muscular Endurance and Quality of Life in Cystic Fibrosis Patients

Purpose: This study was designed to investigate of upper extremity muscle strength and functional capacity, muscular endurance and quality of life in cystic fibrosis patients.

Methods: The study a total of 29 patients, 15 women and 14 men aged 6 years and over participated in this study. Individuals were assessed for upper extremity muscle strength, lung function test, muscular endurance, functional capacity and quality of life.

Results: It was determined that relationship between biceps muscle strength and FEV1(%), FVC(%), PEF(L) ($r_1:0,388$ $r_2:0,398$ $r_3:0,392$ $p<0,05$). It was found that there was no relationship biceps muscle strength with other muscular strengths. It was assign that relationship between biceps muscle strength and quality of life eating disorder subscale ($r:0,381$ $p<0,05$), there was no relationship between upper extremity muscle strength and the 6-min walk test ($p>0,05$).

Conclusion: We think decreases in upper extremity muscle strength patients with cystic fibrosis and physiotherapists should also take into account upper extremity muscle strength while giving strengthening training, which will affect positively lung function and quality of life.

Keywords: Cystic fibrosis, upper extremity muscle strength, quality of life, 6-min walk test, functional capacity

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Otistik Bozukluğu Olan Çocukların Beslenme Durumlarının Tanımlanması ve Ailelere Verilen
Beslenme Eğitiminin Etkisinin Belirlenmesi

Ayşe Gökçe Alp¹, Ayla Gülden Pekcan²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Gaziantep'te Hasan Kalyoncu Üniversitesi Özel Eğitim ve Araştırma Merkezi'nde eğitim gören Otizm / Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocukların; beslenme durumlarının, antropometrik ölçümlerinin belirlenmesi ve ailelere verilen beslenme eğitiminin etkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışma 3 ay süreli müdahale çalışma olup, 4-9 yaş grubu (ortalama±S: 7,2±1,37 yıl) 10 erkek ve 4 kız otistik çocukta yürütülmüştür. Ailelere başlangıçta. 1., 2. ve 3. aylarda sağlıklı beslenme eğitimi verilmiş, çocukların antropometrik ölçümleri yapılmış, vücut bileşimi belirlenmiş, soru kağıdı ile demografik özellikleri ve beslenme alışkanlıkları saptanmıştır. Çalışmanın başlangıcında ve 3. ayda birbirini izleyen 7 gün süre ile 24 saatlik besin tüketim kaydı alınmıştır. Ailelere "Çocuklarda Yeme Davranışı Ölçeği (Children's Eating Behaviour Inventory-CEBI)" ve "Gastrointestinal Şikayet İndeksi (Gastrointestinal Severity Index-GI)" soru kağıtları uygulanmıştır.

Bulgular: Çocukların enerji, posa, D ve B1, folat vitaminleri, demir ve kalsiyum alım miktarları günlük önerilen miktarlardan (DRV) düşük bulunmuştur. Yağdan sağlanan enerji yüzdesi ise yüksektir. Çocukların boy uzunluğu, vücut ağırlığı, boyun ve baş çevresi, vücut yağ kütlesi ve vücut yağ yüzdesi ortalama değerleri 3 ayda önemli artış göstermiştir (p<0,05). CEBI puan ortalaması 102,8±7,9 olup yemek sırasında olumsuzluk puanı kızlarda erkeklerle göre daha fazladır (p<0,05), 4-6 yaş grubunda 7-9 yaş grubuna (p<0,05) göre daha yüksek bulunmuştur. GI Duyarlılık İndeksi'ne göre çocukların %53,1'inde en az bir semptomun görüldüğü belirlenmiştir. Ortalama puan 5,6'dır. Çocuklarda en sık görülen semptomlar diyare (%64,3), gaz şikayeti (%57,1), abdominal ağrı (%50,0) ve konstipasyondur (%35,7).

Sonuç: OSB'li çocuklarda ailelere verilen beslenme eğitimi ile olumlu gelişme sağlandığı gözlenmiştir. OSB'li çocukların ailelerinin beslenme farkındalığının artırılması için ekpte diyetisyen varlığı sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Otizm spektrum bozukluğu, otizm, beslenme eğitimi, beslenme durumu, antropometri

Determination of Nutritional Status of Autistic Children and Effect of Nutrition Education of
Families

Purpose: To determine the nutritional status, anthropometric measurements of children with autism / autistic spectrum disorder attending Hasan Kalyoncu University Special Education and Research Center in Gaziantep, Turkey and also determine the effect of nutrition education given to parents.

Methods: A 3-month intervention study was held on 10 male and 4 female autistic children, 4-9 years age (mean±S: 7.2±1.37 years). Nutrition education was given to families at the beginning, 1st, 2nd and 3rd months, anthropometric measurements and body composition were assessed, demographic characteristics and nutritional habits of children were determined by a questionnaire. At the beginning and on the 3rd month of the study, 24- hour dietary intakes for 7 consecutive days were assessed. Children's Eating Behavior Inventory (CEBI)" and "Gastrointestinal Severity Index (GI)" questionnaires were applied to families.

Results: Energy, fiber, vitamin D, B1, folate, iron and calcium intakes were found below daily recommended levels (DRV). Percentage of energy from fat was found high. Mean differences between height, body weight, hip, neck and head circumferences, body fat mass and body fat percentages were found statistically significant within 3 months (p<0.05). Mean CEBI score was found 102.8±7.91, negative eating behavior score was found higher in girls than boys (p<0.05) and 4-6 years age than 7-9 years (p<0.05). Overall, 53.1% of children had at least one GI symptom. Mean score was 5.6. Most common symptoms were diarrhea (64.3%), bloating (57.1%), abdominal pain (50.0%) and constipation (35.7%).

Conclusion: Positive outcomes of nutrition education were determined in ASD children. Dietitian be part of the team could help enhancing families nutrition awareness.

Keywords: Autism spectrum disorder, autism, nutrition education, nutritional status, anthropometry

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Fibromiyalji Hastalarında Skapular Stabilizasyon Egzersiz Eğitiminin Postür Ve Ağrı Üzerindeki Etkisi

Hakan Polat¹, Kezban Bayramlar²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Çalışmamız, fibromiyalji hastalarında skapular stabilizasyon egzersiz eğitiminin servikal postür ve ağrı üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya yaşları 18-60 yıl arasında değişen 59 hasta dahil edildi. Bireyler skapular stabilizasyon egzersiz (n=29) ve klasik egzersiz (n=30) grubu olmak üzere iki gruba ayrıldı. Klasik egzersiz ve skapular stabilizasyon egzersiz grubunun her ikisine de egzersiz öncesi hotpack, TENS ve ultrason uygulandı. Bu uygulama her iki gruba da haftada 5 gün olmak üzere toplam 6 hafta devam etti. Bu tedaviyi takiben klasik gruba klasik omuz egzersizleri, skapular stabilizasyon grubuna ise stabilizasyon egzersizleri verildi. Hastalar ağrı, servikal postür, fonksiyonel durum ve yaşam kalitesi açısından değerlendirildi. Hastalara tüm değerlendirmeler tedavi öncesi ve 6 haftanın sonunda olmak üzere iki kez tekrarlandı.

Bulgular: Çalışmanın sonucunda gruplar tedavi öncesi ve tedavi sonrası karşılaştırıldığında, klasik grupta servikal postür dışında, her iki grupta da tedavi sonrası ağrının azaldığı, fonksiyonel durumun geliştiği ve yaşam kalitesinin iyileştiği gözlemlendi ($p<0,05$). Gruplar karşılaştırıldığında ise, ağrı, servikal postür ve fonksiyonel durum açısından skapular stabilizasyon egzersiz grubunun klasik egzersiz grubuna göre daha etkin olduğu ($p<0,05$), ancak yaşam kalitesi sonuçları yönünden grupların benzer olduğu saptandı ($p>0,05$).

Sonuç: Sonuç olarak, fibromiyalji tanısı konmuş hastalarda ağrı ve servikal postür üzerinde skapular stabilizasyon egzersizlerinin etkili olduğu gözlemlendi. Bu nedenle fibromiyalji hastalarında görülen semptomların kısa sürede iyileşmesini sağlayabilmek için klasik egzersizler yerine skapulayı içine alan stabilizasyon egzersizlerinin mutlaka kullanılması gerektiği görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Fibromiyalji, fibromiyalji sendromu, skapular stabilizasyon egzersiz eğitimi, ağrı, servikal postür, fonksiyonel durum, yaşam kalitesi

Effect of Scapular Stabilization Exercise Training On Posture and Pain in Fibromyalgia Patients

Purpose: Our study was done in order to investigate the effect of scapular stabilization exercise training on cervical posture and pain in fibromyalgia. Effect of scapular stabilization exercise training on posture and pain in fibromyalgia patients.

Methods: 59 patients aged between 18-60 were included to the study. Individuals were divided in two, as scapular exercise therapy group (n=29) and classical exercise therapy group (n=30). Before the exercise hotpack, tens and ultrasound was performed to the both two groups. This protocol was applied as 5 days in a week for 6 weeks period for both groups. Following this protocol classical shoulder exercises to the classical group and stabilization exercises to the scapular stabilization group were given. Patients were evaluated for pain, cervical posture, functional status and quality of life.

Results: All assessments were done before the treatment and, at the end of 6 weeks. In evaluation of the all patients at the both groups, according to before and after the treatment, decrease in pain, improvement in functional status and quality of life was observed ($p<0,05$). In comparison of the groups, the scapular stabilization exercise was found to be more effective ($p<0,05$) than the classical exercise in terms of pain, cervical posture and functional status, but the groups were similar in terms of quality of life results ($p>0,05$).

Conclusion: As a result, it was observed that scapular stabilization exercises on pain and cervical posture were effective in fibromyalgia patients. For this reason, we believe that stabilization exercises involving scapula should be performed instead of classical exercises to relieve the symptoms quickly in fibromyalgia patients.

Keywords: Fibromyalgia, fibromyalgia syndrome, scapular stabilization exercise training, pain, cervical posture, functional status, quality of life

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Hafif Şişman ve Şişman Yetişkin Bireylerde Bel-Boy Oranı ile Kardiyovasküler Hastalık Riskinin Belirlenmesi

Güler Akıcı¹, Ayşe Ünlü²

¹Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bel-boy oranı ile kardiyovasküler hastalık riski arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Yöntem: Gaziantep Dr. Ersin Arslan Eğitim Araştırma Hastanesi diyet polikliniğine başvuran 18-64 yaş arası 275 kişiye (62 erkek, 213 kadın) anket formu uygulanmış, katılımcıların demografik özellikleri, beslenme alışkanlıkları, antropometrik ölçümleri ve biyokimyasal kan bulguları sorgulanmıştır. Verilerin analizinde parametrik testlerden faydalanılmıştır. Bağımsız 2 grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi, ROC eğrisi ve ölçüklerin ilişki analizinde Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin ortalama yaşı 42,95±13,04 yıldır. Bireylerin diyetle aldıkları günlük enerji ortalaması erkeklerde 1473,23±529,17; kadınlarda 1600,48±537,35 kcal/gündür. Erkeklerde günlük alınan enerjinin %48,77'si karbonhidrattan, %34,31'i yağdan, %17'si proteinden; kadınlarda ise %50,22'si karbonhidrattan, %34,10'u yağdan, %15,66'sı proteinden gelmektedir (p>0,05). Erkek katılımcıların %42'sinin BKİ'si, %53'ünün bel çevresi, %76'sının bel-kalça oranı, %92'sinin bel-boy oranı; kadın katılımcıların %82'sinin BKİ'si, %86'sının bel çevresi, %66'sının bel-kalça oranı, %95'inin bel-boy oranı riskli grubundadır (p≤0,01). Biyokimyasal kan parametrelerine göre erkeklerde total kolesterol % 45, LDL kolesterol% 58; HDL kolesterol % 61; trigliserit % 71 ve kadınlarda total kolesterol % 45; LDL kolesterol% 61; HDL kolesterol% 43; trigliserit %59 oranında belirtilen sınır değerlerin üzerinde olup kardiyovasküler hastalık riski altındadır (p>0,05).

Sonuç: Araştırmaya katılan bireylerde kan parametreleri sınır değerinin üzerindedir. BKİ'ye göre bel-boy oranı değerlendirildiğinde her iki cinsiyette de bel-boy oranı şişman bireylerde hafif şişman bireylerden daha yüksek bulunmuştur. Şişman kadınların ortalama total kolesterol ve LDL değeri anlamlı olarak, hafif şişman kadınlardan yüksek (p<0,01) erkeklerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır. ROC eğrilerine göre bel-boy oranı kadınlarda total kolesterolü ve LDL kolesterolü öngörmede başarılı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Obezite, antropometrik ölçüm, kan yağları, bel/boy oranı, kardiyovasküler hastalık risk faktörleri

Determination of Waist-Height Ratio with Risk of Cardiovascular Disease in Obese and Overweight Individuals

Purpose: Determination of the relationship between waist-height ratio and cardiovascular disease risk.

Methods: In March-May 2018, 275 people (62 male, 213 female) aged between 18-64 years were admitted to Gaziantep Dr. Ersin Arslan Training and Research Hospital diet clinic. Survey forms were applied to the participants and demographic characteristics, nutritional habits, anthropometric measurements and biochemical blood findings of the participants were questioned. Parametric tests were used in the analysis of the data. Pearson correlation coefficient was calculated in independent sample t test, ROC curve and scale analysis of independent 2 groups.

Results: The average age of the individuals participating in the study was 42.95 ± 13.04 years. The daily average energy of the individuals was 1473,23 ± 529,17 in males; was 1600,48 ± 537,35 kcal/day in female. In males, 48.77% of daily energy came from carbohydrate, 34.31% from fat and 17% from protein, while in females 50.22% is from carbohydrate, 34.10% from fat, 15.66% protein (p>0,05). % 42 of the male participants had BMI, 53% of waist circumference, 76% of waist-to-hip ratio, %92 of waist-to-height ratio; and 82% of female participants had BMI, 86% of waist circumference, 66% of waist-to-hip ratio and 95% of waist-to-height ratio at risky group (p≤0,01). According to biochemical blood parameters total cholesterol in males 45%, LDL cholesterol 58%; HDL cholesterol 61%; triglyceride 71% and total cholesterol in women 45%; LDL cholesterol 61%; HDL cholesterol 43%; triglyceride 59% is above the specified limit values and is at risk of cardiovascular disease (p>0.05).

Conclusion: Blood parameters in male and female are above the limit values. When the waist-to-height ratio according to BMI is evaluated; the waist-to-height ratio in both genders was found to be higher in obese individuals than in overweight obese individuals. The mean total cholesterol and LDL values of obese female are significantly higher than overweight obese female but there was no statistically significant difference in males (p<0,01). When the success rate of the waist-to-height ratio predicted by risky blood lipids with ROC curves was evaluated, total cholesterol and LDL cholesterol were found to be predictable in female.

Keywords: Obesity, anthropometric measurements, blood lipids, waist to height ratio, cardiovascular risk factors.

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Gaziantep İli ve Çevresinde Yaşayan Adölesan Öğrencilerde Omurga Eğriliklerinin Taranması
**Yavuz Yakut¹, Begümhan Turhan¹, Tuğba Badat¹, Deniz Kocamaz¹, Alper Haznedar¹, Tuba Maden¹,
Çağtay Maden¹, Elif Dökünlü¹, Murat Ali Çınar¹, Sedat Yiğit¹, Günseli Usgu¹, Serkan Usgu¹, Dilek
Yamak¹, Kezban Bayramlar¹, Zerrin Pelin¹**

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Çocuklarda skolyozun erken teşhisi ve tedavisi için okul taramaları öngörülmektedir. Skolyoz Araştırma Derneği 10-14 yaş arası çocuklarda, Amerikan Ortopedi Cerrahları Akademisi, 11-13 yaş arasındaki kız ve 13-14 yaşlarındaki erkekler için tarama yapılmasını önermektedir. Tarama skolyozun tespit edilmesinin en güvenli yolu olarak gösterilmektedir. Bu pilot çalışma Gaziantep'teki ortaokul öğrencilerinin omurga eğrilerini değerlendirmek amacıyla yapıldı. Çalışmanın amacı, skolyoz riski olan ortaokul öğrencilerinin tespiti, skolyoz adayı öğrencilerin öğretmen ve ailelerinin bilgilendirilmesi, aile ve öğretmen bilincinin oluşturulması, omurga eğriliği hakkında farkındalık oluşturulmasıydı.

Yöntem: Değerlendirme, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü akademik kadrosundaki fizyoterapistler tarafından yapıldı. Altı ortaokulda yapılan çalışmada 5155 öğrencide skolyoz ön tetkikinde kullanılan gövde rotasyon değerlendirmesi kullanıldı. Rotasyon ölçümü Adam Testi ve skolyometre cihazı aracılığı ile yapıldı. 5° ve üzeri rotasyona sahip çocukların skolyoz adayı olacağı belirtilmektedir. Verilerin analizinde yüzde ve frekans yöntemi kullanıldı.

Bulgular: 5155 öğrencide yapılan değerlendirme sonuçlarına göre 5° ve üzeri rotasyona sahip 587 öğrenci bulundu. 5° ve üzeri rotasyon derecesine sahip olan öğrenciler tüm öğrencilerin %11,4 ünü oluşturduğu belirlendi.

Sonuç: 5° rotasyon derecesi olan bireyler skolyoz hastası olma adaydır. 7° ve üzerinde rotasyon derecesine sahip bireylere skolyoz yönünden ileri tetkik ve değerlendirme yapılması önerilmektedir. Ailelerin bilinçlendirilmesi ve aile eğitimi bu konuda önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Skolyoz, tarama, fizyoterapi

Scanning of Spine Curvatures in Adolescent Students Living in and Around Gaziantep

Purpose: School scannings for early diagnosis and treatment of scoliosis in children are foreseen. The Scoliosis Research Association recommends scanning for girls between the ages of 11 and 13, and boys between the ages of 13 and 14, for children aged 10-14. Scanning has been shown to be the safest way to detect scoliosis. This pilot study was conducted in order to evaluate the spine curves of secondary school students in Gaziantep. The aim of the study was to identify secondary school students at risk of scoliosis, to inform teachers and families of scoliosis candidate students, to raise awareness of family and teachers and to raise awareness about curvature of the spine.

Methods: The evaluation was made by physiotherapists in the academic staff of the Department of Physiotherapy and Rehabilitation of Hasan Kalyoncu University. In the study conducted in six secondary schools, trunk rotation evaluation was used in 5155 students for scoliosis. Rotation was measured by Adam Test and scoliometer. It is stated that children with a rotation of 5 ° or more will be candidates for scoliosis. Percentage and frequency method was used in the analysis of the data.

Results: According to the results of 5155 students, 587 students with rotation of 5 ° or more were found. It was determined that students with rotation degrees of 5 ° or more make up 11.4% of all students.

Conclusion: Individuals with a 5 ° degree of rotation do not have scoliosis. Further examination and evaluation is recommended for individuals with a degree of rotation above 7 °. Raising awareness of families and family education is important in this regard.

Keywords: Scoliosis, scanning, physiotherapy

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Hemodiyaliz Hastalarında Beslenme Eğitiminin Biyokimyasal Parametrelere Etkisi
Hülya Yılmaz¹, Mine Yurttagül¹

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Hemodiyaliz hastalarında beslenme eğitiminin biyokimyasal parametrelere etkisini incelemektir.

Yöntem: Özel Güneydoğu Diyaliz Merkezi'nde yapılan çalışmaya, 18 yaş üstü, iletişim problemi olmayan ve en az bir yıldır hemodiyaliz tedavisi alan 35 gönüllü hasta katılmış olup, 33 hasta (16 kadın, 17 erkek) ile tamamlanmıştır. Hastalara araştırmacı tarafından hazırlanan hemodiyalizde beslenme kitapçığı kullanılarak hemodiyaliz sırasında hastanın kendini iyi hissettiği zamanlarda bire bir en az 20 dakikalık sürelerle eğitim verilmiştir. Hastaların eğitim öncesinde ve sonrasında bazı biyokimyasal bulguları, antropometrik ölçümleri ve beslenme durumlarını saptamak amacıyla biri diyaliz günü, diğeri diyalize girilmeyen gün, bir diğeri hafta sonu olmak üzere birbirini takip eden 3 gün/24 saatlik besin tüketim kaydı alınarak karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Eğitim sonrasında potasyum, sodyum, kreatinin, Kt/V, fosfor, kalsiyum ve glukoz değerleri azalmış, albümin, total protein, hemoglobin ve hematokrit değerleri ise artmıştır. Eğitim öncesi ve sonrasında kalsiyum ve hematokrit değerleri dışındaki bu değişiklikler istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Hastaların eğitim öncesi ve sonrası antropometrik ölçümleri karşılaştırıldığında; kuru ağırlık, BKİ ve ÜOC değerlerinin azaldığı saptanmıştır ($p>0.05$). Hastaların eğitim sonrasında enerji ve protein alımları artmıştır ($p>0.05$). Vitamin E, kolesterol, tiamin, B6 alımlarında artış gözlenirken, folat, vitamin C, B12, riboflavin ve vitamin A alımları azalmıştır ($p>0.05$). Eğitim sonrasında hastaların fosfor, sodyum, potasyum, demir, çinko ve magnezyum alımları azalmıştır. Fosfor, kalsiyum, magnezyum alımındaki değişiklikler istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Eğitim sonrasında hastaların beslenme bilgi puanlarındaki artış önemli derecede anlamlıdır ($p<0.05$).

Sonuç: Hemodiyalizde tıbbi beslenme tedavisi eğitimi son derece önemlidir. Multidisipliner bir yaklaşımla; hasta, hasta yakını, diyetisyen, hemşire, diyaliz teknikeri ve diyaliz hekiminin sıkı işbirliği önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme eğitimi, hemodiyaliz, beslenme durumları, biyokimyasal bulgular

The Effect of Nutrition Education to The Biochemical Parameters in Hemodialysis Patients

Purpose: To investigate the effect of nutrition education on the biochemical parameters in hemodialysis patients.

Methods: The study has taken place at "Özel Güneydoğu Diyaliz Merkezi" (Private Southeastern Dialysis Center) and has been participated by 35 patients over 18 years old, without communication difficulties, receiving at least one year of hemodialysis therapy. The investigation was completed with 33 patients (16 female, 17 male). The patients were trained in hemodialysis using a booklet prepared by the researcher, and the training was repeated for at least 20 minutes each time during the hemodialysis. In order to determine the biochemical findings, anthropometric measurements and nutrition status of patients before and after the education; the food consumption data for 24 hours in 3 consecutive days: on the day of the dialysis therapy, on the day without therapy and on a weekend day; were recorded and compared.

Results: It has been observed that potassium, sodium, creatine, Kt/V, phosphorus, calcium and glucose levels were decreased; whereas albumin, total protein, hemoglobin and hematocrit levels were increased. The changes were statistically not significant except for calcium and hematocrit ($p>0.05$). Upon comparison of anthropometric measurements of patients before and after education; the values of dry weight, BMI and UAC were found to be decreased ($p>0.05$). Considering the energy and nutrient intake of patients, energy and protein intakes were increased after the education ($p>0.05$). An increase was observed at the intakes of vitamin E, cholesterol, thiamin and B6; whereas the intakes of folate, vitamin C, B12, riboflavin and vitamin A were decreased ($p>0.05$). After education the intake of phosphorus, sodium, potassium, iron, zinc and magnesium were decreased. The changes in the intake levels of phosphorus, calcium and magnesium were found to be statistically significant ($p<0.05$). The improvement in the nutritional knowledge of patients after education is significant ($p<0.05$).

Conclusion: Medical nutrition therapy education is very important in hemodialysis. The close cooperation with a multidisciplinary approach of patient, patient relatives, dietitian, nurse, dialysis technician and dialysis M.D. is at utmost importance.

Keywords: Nutritional education, hemodialysis, nutritional status, biochemical findings

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Kalp Ve Damar Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesinde Entübe Hastalarla İletişim Amacıyla Geliştirilen Resimli İletişim Kartlarının Etkinliğinin Belirlenmesi

Tuğba Albayram¹, Ayla Yava²

¹Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Entübe hastalarla iletişim sürecinde kullanılmak üzere geliştirilen resimli iletişim kartlarının hastalar ile iletişimi ve iletişime yönelik memnuniyetlerini arttırmada etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı türde olan bu araştırma 1 Şubat- 30 Mayıs 2016 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Kalp Damar Cerrahisi Yoğun Bakım Ünitesinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 1 Şubat - 30 Mayıs 2016 tarihleri arasında GAZU kalp damar cerrahisi kliniğinde açık kalp cerrahisi uygulanan toplam 120 hasta oluşturmuştur. Araştırmanın birinci aşamasında örneklem ölçütlerini sağlayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 47 hasta oluşturmuştur. Çalışmada veriler, literatürden yararlanılarak hazırlanan Resimli İletişim Kartlarında Yer Alacak Konuları Belirleyici Hasta Görüş-Öneri Formu, Entübe Olduğu Süre İçinde Hastanın İletişimle İlgili Deneyimlerini Belirlemeye Yönelik Soru Formu ve İletişim Sürecini Değerlendirme Formu kullanılarak elde edilmiştir. Çalışmadan elde edilen verilerin özetlenmesinde tanımlayıcı istatistikler için ortalama $\pm$ standart sapma ve kategorik değişkenler için sayı (n) ve yüzde (%) şeklinde tablo halinde verilmiştir. Sosyo- demografik özellikler bakımından bazı özellikler arasındaki farklar, özelliğin tipine bağlı olarak Pearson Ki- Kare veya Fisher- Freeman- Halton testinden uygun olanı ile incelenmiştir. İstatiksel değerlendirmelerde p değeri <0.05 ise sonuç istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Hastaların yaş ortalamaları 56 ± 14.6 ; çoğunluğu erkek, evli, ilköğretim mezunudur. Hastaların %82.98'i sağlık personelinin entübe hastalarla iletişiminde resimli iletişim kartlarının yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmada yer alan daha önce entübasyon ve yoğun bakım deneyimi olan hastaların sağlık personeli ile iletişimde daha fazla güçlük yaşadıkları belirlenmiştir.

Sonuç: Hastaların çoğunluğunun resimli iletişim kartlarının entübe hastalar ile iletişimde yardımcı olacağını ve entübe hastalar ile iletişimde resimli iletişim kartlarının kullanılmasını önerdikleri belirlenmiştir. Bu çalışmanın ana sonuçlarından biri olarak resimli iletişim kartlarının her yaş grubu, eğitim düzeyi ve her iki cinsiyetteki hastalarda da kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, mekanik ventilasyon, resimli iletişim kartı, sözel olmayan iletişim, yoğun bakım ünitesi

The Determination of the Efficiency of Coloured Communication Cards Used to Communicate with Intubated Patients in Cardiovascular Surgery Intensive Care Unit

Purpose: This descriptive study has been conducted in Gaziantep University Research and Training Hospital in order to determine the efficiency of coloured communication cards in improving satisfaction of communication for intubated patients.

Methods: The sample of the study was consisted of 47 volunteer patients who had been undergone open cardiac surgery and intubated. The data was obtained from the Patient Thought-Suggestion Form used to determine the subjects of coloured communication cards prepared by making use of actual literature, questionnaire form determining patients' experiences about communication during intubation and Communication process determination form. Besides the descriptive statistics, Pearson Ki-square or Fisher-Freeman-Halton test was used regarding appropriateness.

Results: The average age of patients were 56 ± 14.6 ; mostly men, married, primary school graduated. The 82.98 % of patients stated that coloured communication cards helped them to communicate with health professionals. It was determined that patients with a past history of intubation and intensive care unit faced more difficulties in communication ($p < 0.05$). The 87.2 % of patients attended the study suggested that health care professionals use coloured communication cards to communicate with intubated patients.

Conclusion: It is concluded that using coloured communication cards to communicate with intubated patients is an efficient method.

Keywords: Coloured communication cards, mechanical ventilation, communication, un verbal communication, intensive care unit.

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

İnsülin Direnci Olan Kadınlarda Diyetteki İki Farklı Karbonhidrat Oranının Biyokimyasal Ve Antropometrik Parametrelere Etkisi

Alev Çelik¹, Yasemin Beyhan²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu çalışmada, insülin direnci olan kadınlarda diyetteki iki farklı karbonhidrat düzeyinin antropometrik ve biyokimyasal parametreler üzerindeki etkisinin saptanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma Mart 2017–Mayıs 2017 tarihleri arasında Gaziantep ili Kamu Hastaneleri Kurumu Şehit Kamil Devlet Hastanesi diyet polikliniğine başvuran, insülin direnci tanısı alan, 20-50 yaş arası, 25-35kg/m² BKİ'ne sahip 30 birey üzerinde yapılmıştır. Bireyler düşük karbonhidratlı (DKH-enerjinin % 45-50'si) ve yüksek karbonhidratlı (YKH-enerjinin %55-60'ı) grup olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Araştırma öncesi ve sonrası her iki grubun antropometrik ölçümleri ve ilgili biyokimyasal ölçüm sonuçları hem grup içi, hem de gruplar arası karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Düşük karbonhidrat (DKH) grubunda bulunan bireylerin araştırma öncesi (AÖ) ve araştırma sonrası (AS) BKİ (31,35±1,67 kg/m²; 29,41±2,24 kg/m²), bel çevresi (98,67cm±4,40; 89,93cm±6,31), vücut yağ kütlesi (30,62 ±40,30 kg.; 27,57±4,07 kg.), vücut yağ oranı (38,44±3,12; 36,54±3,32) ölçümlerinde azalma görülmüştür (P<0,05). Yüksek karbonhidrat (YKH) grubunda bulunan bireylerin A.Ö'si ve A.S'sı BKİ (31,67±1,80 kg/m² 28,90±2,23 kg/m²), bel çevresi (98,93cm.±5,45; 89,40 ±6,39 cm.), vücut yağ kütlesi (30,13±3,11 kg., 24,89±3,33 kg.), vücut yağ oranı (%38,01±1,99; %34,95±2,90) ölçümlerinde azalma görülmüştür (P<0,05). Araştırmanın sonucunda A.Ö'si ve A.S'sı DKH ve YKH grubu arasında BKİ, bel çevresi, vücut yağ kütlesi, vücut yağ oranı, yağsız vücut kütlesi ve vücut su miktarları, HOMA –IR, AKŞ, insülin, vitamin D, HDL kolesterol, trigliserid değerleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır (p>0,05). Gruplar arasında total kolesterol ve LDL kolesterol değerleri arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,05).

Sonuç: Yapılan bu çalışmada yüksek ve düşük karbonhidratlı diyetlerin ağırlık kaybı, antropometrik ölçümler ve biyokimyasal parametreler üzerinde önemli ölçüde benzer etkileri olduğu saptanmıştır. Bireye özgü, beslenme ilkelerine uygun ve dengeli bir zayıflama diyeti hastaların kilo vermesinde altın standart olarak benimsenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Obezite, insülin direnci, karbonhidratlar

The Effect of Two Different Carbohydrate Rates on Biochemical and Anthropometric Parameters in Women with Insulin Resistance

Purpose: In this study, we aimed to determine the effect of two different carbohydrate levels on anthropometric and biochemical parameters in women with insulin resistance.

Methods: The study was carried out on 30 individuals between 20 and 50 years of age who were diagnosed with insulin resistance and who had BMI 25-35 kg / m², between March 2017 and May 2017 at diet polyclinic in Gaziantep Province The Şehitkamil Public Hospital Individuals were divided into two groups according to low carbohydrate (LCD) and high carbohydrate (HCD) groups. The Diets of the two groups planned weight loss as 45-50% of the energy for the LCD group; 55-60% of the energy for the HCD group from carbohydrate.

Results: Before and after research (BR and AR) BMI (31,35 ± 1,67 kg / m²; 29,41 ± 2,24 kg / m²), waist circumference of individuals in low-carbohydrate group (98 , 67cm ± 4,40; 89,93cm ± 6,31), body fat mass (30,62 ± 40,30 kg.; 27,57 ± 4,07 kg.), Body fat content (38,44 ± 3 , 12; 36,54 ± 3,32) (p <0.05). In the high carbohydrate group (HCG), BR and AR, BMI (31,67 ± 1,80 kg / m² 28,90 ± 2,23 kg / m²), waist circumference (98,93 cm. ± 5,45; 89,40 ± 6,39 cm.), body fat mass (30,13 ± 3,11 kg.; 24,89 ± 3,33 kg.), body fat content (38,01 ± 1) , 99; 34,95 ± 2,90) (p <0.05). As a result of the study, BR and AR waist circumference, body fat mass, body fat content, lean body mass and body water amounts between LCG and HCG group, HOMA SIR, ECT, insulin, vitamin D, There were no statistically significant differences in HDL cholesterol and triglyceride values (p> 0.05). There was a significant difference between the total cholesterol and LDL cholesterol levels (p <0.05).

Conclusion: In this study, it was found that high and low carbohydrate diets had significantly similar effects on weight loss, anthropometric measurements and biochemical parameters. A diet that is unique to the individual, consistent with the nutritional principles and balanced diet should be adopted as the gold standard for weight loss of patients.

Keywords: Insulin resistance, carbohydrates

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Adeziv Kapsüliti Olan Hastalarda Solunum Egzersizlerinin Ağrı Düzeyi, Uyku Ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Yusuf Kırmacı¹, Günseli Usgu²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu çalışma, adeziv kapsüliti olan hastalara uygulanan solunum egzersizlerinin ağrı, uyku ve yaşam kalitesine olan etkilerini incelemek üzere yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya 29 kadın, 12 erkek 40-65 yaş aralığındaki hastalar dahil edildi. Hastalar basit rastgele yöntemle (kapalı zarf usulü) ile iki gruba ayrıldı. Çalışma grubuna rutin fizyoterapi programına ek olarak abdominal solunum egzersizi eğitimi, kontrol grubuna ise rutin fizyoterapi programı sekiz hafta boyunca uygulandı. Hastalar kas kuvveti, normal eklem hareketi, solunum fonksiyonu, ağrı, uyku ve yaşam kalitesi açısından değerlendirildi. İlk değerlendirme tedavi öncesi, ikinci değerlendirme ise sekiz haftalık egzersiz eğitiminin sonunda yapıldı.

Bulgular: Verilerden elde edilen bulgular incelendiğinde gruplar arasında yaş ve cinsiyet açısından farklılık bulunmadı ($p>0,05$). Çalışma grubu hastalarının normal eklem hareketi, manuel kas kuvveti, VAS, SPADI, PUKİ, EUS, SF-36 (fiziksel fonksiyon güçlüğü, fiziksel rol güçlüğü, emosyonel rol güçlüğü, enerji, ruhsal sağlık, sosyal fonksiyon, ağrı, genel sağlık algısı), FVC ve PEF değerlerinde tedavi öncesi ve tedavi sonrası değerleri arasında anlamlı artış olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Kontrol grubu hastaların normal eklem hareketi, manuel kas kuvveti, VAS, SPADI, SF-36 (fiziksel fonksiyon, fiziksel rol güçlüğü, emosyonel rol güçlüğü, enerji, ağrı), FVC, FEV1/FVC ve PEF değerleri arasında anlamlı artış olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Gruplar arası internal rotasyon kas kuvveti, EUS, SF-36 (enerji, ruhsal sağlık, sosyal fonksiyon, genel sağlık algısı), FVC değerleri çalışma grubu lehine anlamlı artış bulundu ($p<0,05$).

Sonuç: Adeziv kapsülit hastalarının uyku problemlerinin değerlendirilmesi gerektiği, aynı zamanda rutin fizyoterapi programlarına ek olarak abdominal solunum egzersiz eğitiminin de eklenebileceği görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Adeziv kapsülit, solunum egzersizleri, ağrı, uyku, yaşam kalitesi

The Effect of Abdominal Breathing Exercises on Pain, Sleep and Quality of Life in Patients with Adhesive Capsulitis

Purpose: The purpose of this study was to determine the effects of abdominal breathing exercises on pain, sleep quality and quality of life with adhesive capsulitis patients.

Methods: The 41 adhesive capsulitis patients, 29 women and 12 men aged between 40-65 years, had divided into two groups by simple random sampling. In the study group, abdominal breathing exercise training was applied to routine physiotherapy program, in the control group routine physiotherapy program was applied for 8 weeks. Individuals were assessed for muscle strength, lung function test, range of motion, pain, sleep quality and quality of life. First assesment were performed at the beginning of treatment, 2nd assesment were performed at the end of 8 th week.

Results: According to the first assesment; there was no difference between groups in terms of age and gender ($p>0,05$). After eight week abdominal breathing exercise training ROM, muscle strenght, VAS, SPADI, Pittsburg Sleep Quality Indeks, Epworth Sleepiness Scale, SF-36(pyhsical function, physical role, emotional role, emergy, mental health, social function, pain, general health perception), FVC and PEF values were significantly increased compared to pre-training ($p<0,05$). In control group, ROM, muscle strength, VAS, SPADI, SF-36(physical function, physical role, emotional role, energy and pain), FVC, FEV1/FVC, PEF values were significantly increased ($p<0,05$). Development in internal rotation muscle strength, EUS, SF-36 (energy, mental health, social function, general health perception) and FVC values were statistically significant in favor of study group ($p <0,05$).

Conclusion: The Adhesive capsulitis patients sleep disorders should be assessed and abdominal brething exercises may also add to physical therapy program.

Keywords: Adhesive capsulitis, breathing exercises, pain, sleep quality, quality of life

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Diyabet Okulunun Diyabetli Bireylerde Öz Etkililik Algısına Etkisi

İnci Arpacı Eren¹, Nermin Olgun²

¹Şehitkamil Devlet Hastanesi, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Araştırma diyabet okulunun diyabetli bireylerde öz etkililik algısına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma vaka kontrol çalışmasıdır.

Bulgular: Deney ve kontrol grubundaki bireylerin sosyo-demografik özellikleri, diyabete ilişkin özellikleri, diyabetik parametre özellikleri, Diyabet Yönetimindeki Öz Yeterlilik Ölçeği alt boyutları incelendiğinde iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmedi. Kontrol grubunun başlangıç ve üç ay sonraki takiplerindeki diyabetik parametreleri karşılaştırıldığında; üçüncü ay AKŞ, TKŞ, HbA1c ve T. Kolesterol değerleri istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Deney grubunun üçüncü ay AKŞ, TKŞ ve HbA1c değerleri başlangıç değerlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Diyabet okulu öncesi ölçek alt boyutları deney ve kontrol gruplarına göre karşılaştırıldığında; ölçek alt boyutları ile eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmedi. Üç ay sonra ölçek alt boyutları deney ve kontrol gruplarına göre karşılaştırıldığında tüm ölçek alt boyut puanlarında deney grubunda yüksek olmak üzere istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p<0,001$). Kontrol grubunun başlangıç ve üç ay sonraki takiplerindeki ölçek alt boyutlarının karşılaştırılması değerlendirildiğinde; kontrol grubunun üçüncü ay sonundaki genel beslenme-tıbbi tedavi kontrolü, özel beslenme-kilo ve toplam ölçek puanları başlangıç puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Deney grubunun üçüncü ay sonundaki ölçek puanları başlangıç puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,001$).

Sonuç: Araştırmamızın sonuçlarına göre, diyabet okulu eğitimlerinin, bireylerin öz etkililik algısı üzerine olumlu etkileri olduğu ortaya çıktı.

Anahtar Kelimeler: Diyabet okulu, tip 2 diyabet, öz etkililik, hemşirelik

The Effect of Diabetes School on the Perception of Self-Efficacy in Diabetic Individuals

Purpose: The research was conducted to examine the effect of diabetes school on self-effectiveness perception in individuals with diabetes.

Methods: Research is a case-control study.

Results: When the experimental and control groups were examined according to the socio-demographic characteristics, diabetic characteristics, diabetic parameter characteristics, subscales of Self-sufficiency Scale of Diabetes Management, no statistically significant difference was observed between the two groups. When the control group's diabetic parameters in the initial and 3 months follow-up were compared, the values of fasting blood sugar (AKŞ), satiety blood sugar (TKŞ), HbA1c and total cholesterol at 3 months were significantly higher ($p<0,05$). The values of AKŞ, TKŞ and HbA1c values of the experimental group were significantly lower than the baseline values ($p<0,05$). Prior to the diabetes school when the scale sub-dimensions were compared according to the experimental and control groups; there was no statistically significant difference between scale sub-dimensions and education status. After 3 months, when the scale sub-dimensions were compared according to experimental and control groups, there was a statistically significant difference in all subscale scores of experimental group ($p <0,001$). When the comparison of the scale sub-dimensions in the beginning and 3 months later of the control group is evaluated, general nutrition-medical treatment control, special nutrition-weight and total scale scores of the control group were found to be statistically lower than the baseline scores ($p <0,05$). The scale scores at the end of the 3rd month of the experimental group were statistically higher than the baseline scores ($p <0,001$).

Conclusion: According to the results of our research, diabetes school education has positive effects on the perception of self-effectiveness of individuals.

Keywords: Diabetes school, type 2 diabetes, self-efficacy, nursing

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

**Biyolojik Ritimde Uyku Alışkanlıkları İle Beslenme Durumları Ve Antropometrik Ölçümler
Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi**

H. Utku Çelik Gençoglu¹, M. Emel Alphan Tüfekçi²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Gaziantep

²Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul

Amaç: Bu araştırma Gaziantep ili Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerin uyku kaliteleri ile beslenme durumları ve antropometrik ölçümleri arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Öğrencilere genel özellikleri, kendilerinde ve/veya ailelerinde tanısı konmuş hastalık bulunma durumu, beslenme alışkanlıkları ve uyku kalite durumlarını tespit etmeye yönelik sorular sorulmuştur. Beslenme durumları Besin Tüketim Sıklığı Formu ile uyku kalite durumları Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi kullanılarak belirlenmiştir. Ayrıca, antropometrik ölçümler için Biyoelektrik Empedans Analizi (BIA) ile öğrencilerin vücut kompozisyonu ve bel çevresi ölçülmüştür.

Bulgular: Bu araştırmaya göre; toplam 176 öğrencinin %8,5'i zayıf, %14,2'si normal kabul edilebilir (ince), %51,1 normal, %23,9'u hafif obez, %2,3'ü I.derece obez olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %81,8'inin "kötü" uyku kalitesine, %18,2'sinin ise "iyi" uyku kalitesine sahip olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin beden kütle indeksi ve uyku kalite durumları arasında istatistiksel bir ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$). Antropometrik ölçümler ve uyku kalitesi arasındaki ilişkiyi bakıldığı zaman ise; uyku kalite durumu "iyi" olan 32 öğrenci ile uyku kalite durumu "kötü" olan 144 öğrencinin boy uzunlukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Uyku kalite durumu "iyi" olan 32 öğrenci ile uyku kalite durumu "kötü" olan 144 öğrencinin ağırlıkları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,035$). Uyku kalite durumu "iyi" olan 32 öğrenci ile uyku kalite durumu "kötü" olan 144 öğrencinin bel çevresi uzunlukları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,011$).

Sonuç: Vücut ağırlığı ile uyku kalite puanının doğru orantılı olarak değişiklik gösterebileceği, aynı şekilde bel çevresi ile de uyku kalite puanının doğru orantılı olarak değişiklik gösterebileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sirkadiyen ritim, uyku kalitesi, antropometrik ölçüm, beslenme durumu

**Determination of The Association Between the Biological Rhythms in Sleep Quality and
Anthropometric Measurements and Nutritional Status**

Purpose: This study has been performed in order to determine the association between the biological rhythms in sleep quality and anthropometric measurements and nutritional status of students studying in Gaziantep province in Hasan Kalyoncu University, School of Health Sciences.

Methods: Students were asked questions related to their general characteristics, diagnosed disease status of them and/or their families, eating habits and sleep quality status. Their eating habits were determined by using Food Consumption Frequency Form and their sleep quality situations were determined by using Pittsburgh Sleep Quality Index. Furthermore, anthropometric measurements were performed by using Bioelectric Impedance Analysis (BIA) and the body composition and waist circumference were also specified.

Results: According to this study, we showed that out of the 176 students, the %8,5 of them were thin, %14,2 of them were acceptable as thin, %51,1 were normal, %23,9 of them were mildly obese, %2,3 of them were Class I obese. It has been found that the %81,8 of the students had 'bad' sleep quality and the %18,2 of them had the 'good' sleep quality. There was no statistically significant relationship between the body mass index and the sleep quality of students ($p>0,05$). When we assess the relationship between the anthropometric measurements and quality of sleep, we have indicated that there was no statistically significant difference among their height status of 32 students who had 'good' sleep quality and 144 students who had 'bad' sleep quality ($p>0,05$). However, there was a statistically significant difference between the body weight ($p<0,035$) and waist circumference ($p<0,011$) length of 32 students who had 'good' sleep quality and 144 students who had 'bad' sleep quality.

Conclusion: According to our results, we state that body weight and sleep quality scores can vary proportionally whereas the waist circumference length and sleep quality scores can vary proportional to each other.

Keywords: Circadian rhythm, sleep quality, anthropometric measurements, nutritional status

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Adölesanlarda Obezite Ve Problemlı İnternet Kullanımı İlişkisinin Belirlenmesi

Göksel DürmüŖ¹, Tülay Ortabağ²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Anestezi Programı, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Amaç: Bu çalışmanın amacı adölesanlarda obezite ve problemlı internet kullanımı ilişkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırmamızın evrenini Gaziantep Özel Erdem kolejinde okuyan 10-19 yaş arası adölesanlar (n=756) oluşturmaktadır. Kısıtlılıklar sebebiyle tüm evrenin %63.53'üne ulaşılmıştır (n=474). Katılımcıların sosyodemografik verilerini, beslenme ve fiziksel aktivite alışkanlıklarını belirleyen anket formu ile geçerlik güvenirliği Ceyhan ve ark. tarafından yapılmış problemlı internet kullanım ölçeği (PİKO) yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmış, vücut kitle indeksini (VKİ) belirlemek için katılımcıların boy ve kilo oranları araştırmacı tarafından ölçülmüştür. Verilerin analizinde IBM SPSS 21.0 programı kullanılarak bağımsız örnekler için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve t-testi kullanılmıştır.

Bulgular: Edilen verilere göre çalışmamıza katılan adölesanların yaşları en düşük 10, en yüksek 19 ($\bar{X}=14.94 \pm 2.09$) dur.

Katılımcıların yarısından fazlasını (%62) 15 yaş ve üstü bireyler oluşturmıştır. Öğrencilerin % 51.7' si erkek , % 48.3 kız olmaktadır. Vücut kitle indeksi değerleri tüm grubun % 34.8'inin normal sınırların üzerinde (kilolu ve obez) olduğu, cinsiyet dağılımları erkeklerin (%37.6) obez ve kilolu olma oranının kızlara (%32.9) göre istatistiksel olarak daha fazla olduğu görülmektedir (p<0.05). Kız öğrencilerin problemlı internet kullanımı davranışlarının ($\bar{X} \pm SS = 62.87 \pm 20.82$) erkeklere göre ($\bar{X} \pm SS = 70.43 \pm 22.17$) daha az olduğu, aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Obez olan bireylerin diğer gruplara göre problemlı internet kullanımı ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları (kahvaltı yapmama, yatmadan önce ve internet karşısında atıştırma) ile problemlı internet kullanımı arasında istatistiksel olarak fark bulunmuştur (p<0.05). Fakat fiziksel aktivite oranı ile problemlı internet kullanımı ölçeği puan ortalamaları arasında fark olmadığı saptanmıştır (p>0.05).

Sonuç: Problemlı internet kullanımı ve obezitenin zararları sadece adölesanları değil tüm toplumu etkilemektedir. Obezite ve problemlı internet kullanımı prevelansının saptanması için periyodik taramalar yapılmalı, obezite oranlarının düşürülmesi ve ideal kilonun korunması için düzenli fiziksel aktivite ve sağlıklı beslenme konusunda eğitim programları hazırlanmalı ve rehberlik hizmetleri verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, beslenme, obezite, fiziksel aktivite, problemlı internet

Determination of the Relationship between Obesity and Problem Internet Use in Adolescents

Purpose: The aim of this study was to determine the relationship between obesity and problematic internet use in adolescents.

Methods: The universe of our research is composed of adolescents between the ages of 10-19 (n=756) who study at Gaziantep Private Erdem College. Due to limitations, 63.53% of the entire universe has been reached (n=474). The reliability of validity with the questionnaire form that determines the sociodemographic data of the participants, diet and physical activity habits, ceyhan et al. The problematic internet usage scale (PIKO) was applied by face-to-face interview technique and the height and weight ratios of the participants were measured by the researcher to determine body mass index (BMI). One-way variance analysis (ANOVA) and t-testing were used for independent samples using ibm SPSS 21.0 program to analyze the data.

Results: According to the obtained data, the ages of the adolescents participating in the study were the lowest 10, the highest 19 ($\bar{X} = 14.94 \pm 2.09$). More than half of the participants (62%) were 15 years of age or older. 51.7% of the students are male and 48.3% are female. According to gender distributions, the obese and overweight ratio of males (%37.6) is statistically higher than females (%32.9) (p < 0.05). It has been found that girl students ($\bar{X} \pm SS = 62.87 \pm 20.82$) have less problematic internet use behaviors than males ($\bar{X} \pm SS = 70.43 \pm 22.17$) and the difference between them is statistically significant. The average score of obese people's problematic internet usage scale was found to be higher than the other groups. There was a statistically significant difference between age, gender, socioeconomic status, unhealthy eating habits (not having breakfast, before going to bed snacking on the internet) and problem internet use. (p < 0.05). However, it was found that there was no difference between physical activity rate and problematic internet usage scale mean scores (p > 0.05).

Conclusion: Problematic internet use and the harms of obesity affect not only adolescents but also the whole community. Periodic screenings should be performed to determine obesity and problematic internet usage prevalence, training programs should be prepared for regular physical activity and healthy eating in order to reduce obesity rates and maintain the ideal weight. and guidance services should be provided.

Keywords: Adolescent, nutrition, obesity, physical activity, problematic internet

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATIONS

Kronik Bel Ağrılı Hastalarda Fasyal Tedavinin Etkinliğinin Araştırılması

Burak Endamlı¹, Kezban Bayramlar², Begümhan Turhan²

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep

²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Amaç: Çalışmamız, nörolojik defisiti olmayan kronik bel ağrılı (KBA) hastalarda fasyal tedavinin etkinliğini araştırmak amacıyla planlandı.

Yöntem: Çalışmaya KBA teşhisi konulan 55 hasta katıldı. Hastalar rastgele kontrollü çalışma yöntemi ile çalışma ve kontrol grubu olmak üzere 2 gruba ayrıldı. Çalışma grubuna, klasik fizyoterapi (Hotpack, mikro dalga diatermi, vakum enterferans, egzersiz) uygulamasına ek olarak, 5 aşamalı fasyal mobilizasyon tedavisi uygulandı. Kontrol grubuna ise sadece klasik fizyoterapi uygulandı. Tüm bireyler tedavi öncesi ve tedavi sonrası ağrı (Vizüel Ağrı Skalası-VAS), esneklik (otur uzan testi ve Modifiye Schober testi), fonksiyonel düzey (Oswestry Bel Ağrısı Anketi) ve kinezyofobi (Tampa Kinezyofobi Ölçeği) açısından değerlendirildi.

Bulgular: Tedavi öncesi ve tedavi sonrası gruplar kendi içinde karşılaştırıldığında, hem çalışma grubunda hem de kontrol grubunda ağrı, esneklik ve fonksiyonel düzeyde iyileşme olduğu ($p<0.05$) gözlemlendi. Gruplar karşılaştırıldığında ise, fonksiyonel düzey ve kinezyofobi dışındaki tüm parametrelerde çalışma grubu lehine anlamlı fark olduğu saptandı ($p<0.05$). Çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında; kronik bel ağrılı hastalarda fasyal mobilizasyon yönteminin klasik fizyoterapiye göre ağrı ve esneklik üzerinde daha etkili olduğu görüldü.

Sonuç: Bundan sonraki çalışmalarda ve fizyoterapi rehabilitasyon uygulamalarında fasyal tedavinin klasik fizyoterapiyle birlikte kullanılmasının, hastalarda daha çabuk iyileşmeye ve fonksiyonel sonuçlara yol açacağı görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Bel ağrısı, fasyal mobilizasyon, lumbal bölge, fizyoterapi, rehabilitasyon, klasik fizyoterapi

The Research on the Effect of Fascial Treatment on the Patients with Chronic Back Pain

Purpose: The study has been planned with the aim of searching effect of the fascial mobilization method on the chronic back pain diagnosed patients who have not got neurologic deficiency.

Methods: 55 patients who are diagnosed as chronic back pain have attended to the study. The patients have been divided into 2 groups randomly. In addition to the conventional physiotherapy (vacuum interference, micro wave diathermy, hot pack, exercise), 5 level fascial mobilization treatment have been applied to the experimental group. To the control group, only the conventional physiotherapy have been applied. Classic back exercise programme has been applied both of the groups. All the patients have been evaluated before the study as regards of pain (VAS), flexibility, kinesiophobia (tampa kinesiophobia scale), functional level (oswesty back pain questionnaire).

Results: The patients have been evaluated both one day before the study and last day of the treatment. When the sort term effect of the treatment has been evaluated, the pain point (VAS) has been observed positively for the experimental group ($p<0.05$). In the flexibility evaluation test (sit-lie test), there has not been a meaningful difference whereas there has been observed positively and meaningfully differences for the experimental group in the modified schober test ($p<0.05$). when it has been observed as regards of kinesiophobia and functional level results, there has been no meaningful difference. It has been observed that for the patients who have chronic back pain, the fascial mobilization method is more effective than the classic physiotherapy treatment as regards of pain and flexibility.

Conclusion: However, in much longer terms, it has been thought to combine fascial mobilization method with more holistic treatments as regards of flexibility, endurance and functional level.

Keywords: Back pain, fascial mobilization, lumbar region, physiotherapy, rehabilitation, conventional physiotherapy

